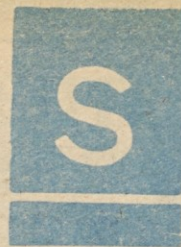

DE

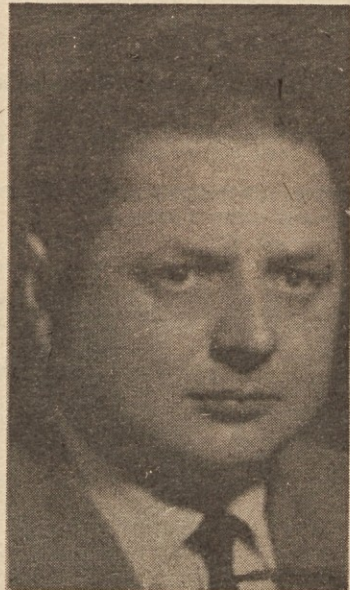
ZAVAROVALNICA SAVA

Centrala: LJUBLJANA, MIKLOŠIČEVA CESTA 19/1
 Poslovne enote: CELJE, ČAKOVEC, JESENICE, KOPER, KOPRIVNICA, KLANJ, KRŠKO, MARIBOR, MENGEŠ, MURSKA SOBOTA, NOVA GORICA, NOVO MESTO, POSTOJNA, TRBOVLJE in LJUBLJANA s poslovalnicama Zagreb in Rijeka

DELAVSKA ENOTNOST

21. NOVEMBRA 1970 — ŠT. 46 — L. XXVII

Tehten dogovor o najbolj perečih nalogah

Intervju DE s tajnikom RS ZSS, Jožetom Maroltom o občnih zborih osnovnih organizacij

Smo v obdobju intenzivnih priprav za občne zборе osnovnih organizacij; ponekod so to delo že opravili, večina občnih zborov bo prihodnji mesec, nekateri pa verjetno tudi še v januarju prihodnjega leta.

Kako potekajo priprave za te zборе in kakšne so njihove značilnosti — o tem smo se pogovarjali s tajnikom RS ZSS Jožetom Maroltom takole:

VPRAŠANJE: Kako ocenjujete priprave za občne zборе naših osnovnih organizacij?

ODGOVOR: Ti zbori niso nekaj izrednega v dejavnosti sindikatov kot celote; so predvsem organiziran, deloven dogovor o že prehojeni poti in o bodočih nalogah. Letos sovpadajo z zelo razgibanimi dogajanjem v naši družbi, pa tudi z zelo razgibano dejavnostjo sindikatov. Ta razgibanost naše organizacije je pogojena predvsem z letošnjo konferenco Zveze sindikatov Slovenije, na kateri smo sprejeli program naših političnih ciljev in nalog, ki postaja vse

(Nadaljevanje na 3. strani)

V KRANJSKIH SINDIKATIH:

Sprašujejo se danes, kako bo jutri

Občinski sindikalni svet v Kranju proučuje pogoje gospodarjenja v delovnih organizacijah in možnosti bodočega razvoja

Kranjski občinski sindikalni svet si je zadal pomembno nalogo: hoteč ugotoviti, kakšen je materialni, socialni in s tem tudi družbeni položaj kranj- (Nadaljevanje na 7. strani)

Vitka linija - linija zdravja

JOGURT ne redi

LJUBLJANSKE MLEKARNE

Trenutek vsakdanjosti v ilirsko-bistriškem Lesonitu — Foto: A. Agnič

Ne bi šlo hitreje?

Svet za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo pri RO sindikata delavcev industrije in rudarstva o možnostih za uresničitev političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov

Svet za tekstilno, usnjarsko in obutveno industrijo pri RO sindikata delavcev industrije in rudarstva je na zadnji seji razpravljal o osebnih dohodkih, regresih za dopuste in višini nadomestil za bolezenske izostanke, da bi se tako vključil v proučevanje možnosti za uresničevanje političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov, sprejetih na II. konferenci junija letos. Izhodišče za razpravo je pomenila obširna analiza, ki jo je pripravil Jože Sintič, strokovni sodelavec republiškega odbora.

(Nadaljevanje na 2. strani)

V OKVIRU

Kdaj in kakšno izobraževanje?

„Ni vprašanje, ali nam je potrebno več ali manj izobraževanja. Vprašamo se lahko samo, kakšno izobraževanje nam je potrebno in kdaj nam je potrebno. Smo v čudnem položaju: zavedamo se, da je rutinerstvo v našem delu nezdržljivo s prizadevanji, da v politično delo vnesemo globlja spoznanja, pa vendar je danes družbeno-politično izobraževanje slabše organizirano kot pred leti, ko ni bilo tako zelo potrebno, kot je danes.“

Citrali smo del razmišljanja predsednika RS ZSS Toneta

Kropuška na zadnji seji predsedstva slovenskih sindikatov. Ta seja je pomenila še en korak naprej v stalnih prizadevanjih naše organizacije, da z izobraževalnim delom usposobi članstvo za sprejemanje takšnih odločitev, ki bodo najbolj ustrezale njegovim koristim in potrebam. Predsedstvo je namreč sprejelo sklep, da bo Zveza sindikatov Slovenije dala pobudo za družben dogovor o izobraževanju odraslih, ki naj bi usklajal prizadevanja različnih dejavnikov na tem področju, poenotil programiranje izobraže-

valnega dela, poskrbel za potrebno literaturo in seveda uredil tudi njegovo financiranje. Na občinski ravni pa naj bi bili pobudnik za tak družbeni dogovor občinski sindikalni sveti.

Predsedstvo slovenskih sindikatov je o istem vprašanju razpravljalo decembra leta 1968, ko je začrtalo osnove sistema in programa za izobraževanje sindikalnih delavcev. Takrat je naročilo občinskim sindikalnim svetom, da izdelajo svoje izobraževalne programe in da vplivajo na samoupravne organe, da v interni

zakonodaji delovnih organizacij opredelijo potrebo po izobraževanju in da hkrati predvidijo tudi sredstva za ta namen.

Kar zadeva našo organizacijo, lahko rečemo, da so ti sklepi bili v veliki meri tudi uresničeni. Malo je občinskih sindikalnih svetov, ki izobraževanju sindikalnega aktiva niso posvetili ustrezne pozornosti, pa tudi znatnega dela svojih sredstev — skoro petine. V celoti je Zveza sindikatov Slovenije dala lani za izobraževanje še enkrat toliko sredstev

kot leta 1968; v zadnjih dveh letih je za ta namen porabila kakih 500 milijonov starih dinarjev oziroma 6% celotne sindikalne članarine. To niso majhna sredstva, lahko pa se vprašamo, ali so res dala tudi optimalne rezultate? To je temeljno vprašanje, na katero lahko da zadovoljiv odgovor samo dobro koordinirano delo vseh tistih dejavnikov in ustanov, ki so poklicane, da ga opravljajo — seveda ob nadaljnji vsestranski politični in materialni podpori naših organizacij.

MILAN POGAČNIK

Predsedstvo RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti je minuli ponedeljek razpravljalo med drugim o predlogu družbenega dogovora o izhodiščih za izvajanje in financiranje zdravstvenega varstva v letu 1971 in o stališčih izvršnega odbora RIS o financiranju šolstva v naslednjem letu. Razen tega so bili člani seznanjeni s predlogom ekonomske politike in izhodišče za zbiranje ter porabo sredstev za kritje splošno družbenih potreb za leto 1971, ki ga je IS poslal Skupščini SRS. O razpravi in stališčih bomo poročali v naslednji številki.

LJUBLJANA

ZAOSTAJANJE ZA RAZVOJEM

Na razširjeni seji predsedstva Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije — bila je minuli torek — so obravnavali priprave na III. kongres sindikata delavcev industrije in rudarstva Jugoslavije, v drugi glavni točki dnevnega reda pa so sprejeli stališča do teza o zunanjetrgovinskem sistemu. Pri obravnavi prve točke dnevnega reda so se člani predsedstva zedinili, da bodo podprli predlog, naj bi bil III. kongres tega sindikata v novembru prihodnjega leta ali še kasneje. V pripravah na ta kongres pa bi morali posvetiti vso pozornost zlasti naslednjim trem skupnim problemom: statutarni odnosi, metode dela in organizacija delovanja v sindikatih. Očitno je namreč, da se organizacija ne razvija v enakem ritmu, kot to velja za družbeno-ekonomski razvoj, da zaostaja za tem razvojem, zavoljo česar tudi ne more biti dovolj učinkovita.

O stališčih predsedstva RO sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije bomo še poročali.

nn

LJUBLJANA, 20. novembra. — Na seji predsedstva ljubljanskega mestnega odbora sindikata delavcev prometa in zvez so razpravljali o nadaljnjih nalogah v pripravah na občne zbornice osnovnih sindikalnih organizacij. Sklenili so, da morajo biti občni zbori zaključeni do konca januarja. V priprave se bodo vključili tudi vsi člani predsedstva in plenuma odbora.

TRBOVLJE, VELENJE

PREDSIEDNIK NA OBISKU

V minulih dneh je predsednik RS ZSS Tone Kropušek obiskal Trbovlje in Velenje. V Trbovljah se je udeležil sestanka organizacije ZKS v Termoelektrarni, na katerem je bilo govora o aktualnih vprašanjih v zvezi s povezovanjem slovenskega elektrogospodarstva pa tudi o razlogih za odcepitev termoelektrarne od Elektrogospodarstva Maribor. Komunisti Termoelektrarne so tovarišu Kropušku odkrito našli vzroke in razloge za odcepitev, predsednik pa je nato v svoji razpravi posebej podkreplil potrebo, da s samoupravnimi in družbenimi dogovori slednjic le organiziramo elektrogospodarstvo na takšni osnovi, da bodo zajamčene gospodarske in samoupravne koristi in pravice vsakega kolektiva, zlasti pa družbene skupnosti kot celote.

V Velenju je predsednik RS ZSS obiskal najprej rudarje in se z njimi pogovarjal o načrtih za nadaljnji razvoj rudnika lignita. Tone Kropušek pa se je udeležil tudi razširjene seje tamkajšnjega občinskega sindikalnega sveta, ki je razpravljalo o nalogah in akcijah sindikatov pri uresničevanju stabilizacijske politike našega gospodarstva.

M. L.

NA LINIJI
323-554

CELJE

Minuli petek se je na svoji redni seji sestel medobčinski odbor sindikata gradbenih delavcev Celje v Velenju. Sejo je pripravilo gradbeno podjetje Vegrad iz Velenja. Posebno pozornost so na seji posvetili devetmesečnim obračunom gradbenih podjetij in izvajanju samoupravnih sporazumov. Iz podatkov, ki jih je pripravila posebna analitska skupina, je bilo razvidno, da gradbeno podjetja celjskega območja s vso resnostjo uresničujejo sporazume in da težijo za čimbolj širimi poslovnimi uspehi.

MILAN BREZCL

SLOVENSKA

BISTRICA

Izvršni odbori osnovnih sindikalnih organizacij v občini Slovenska Bistrica se pripravljajo na občne zbornice na področjih posvetovanjih, ki jih organizira ObSS. Težnja je, da bi na občnih zbornicah ocenili dosedanje konkretno akcijsko pobudo svojih sindikatov, sprejeli pa tudi zelo konkretne programe. Med drugim se bodo zavzeli za najnižji osebni dohodek 800 N-din, toda hkrati bodo poskušali oceniti, ali so že dosedanj napor temeljiti na skrbi za večjo produktivnost dela, modernizacijo proizvodnje, skrbi za prekvalifikacije in izobraževanje delavcev.

V. H.

KOPER

Obalni sindikalni svet Koper je s pismom seznanil osnovne organizacije v občini Koper s prizadevanji Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Koper, da bi se čim več delavcev aboniralo na gledališke in koncertne predstave gostujočih poklicnih ansamblov. Vstopnica naj bi abonenta veljala 5 N-din, prav toliko pa bo k ceni vstopnice dodala ZKPO Koper, sindikalne organizacije pa 5 oziroma 10 N-din. Obalni sindikalni svet bo prispeval denar za tiste delavce oziroma sindikalne organizacije, ki iz svojega lastnega žepa ali sindikalne blagajne niti takega prispevka ne bi zmogli.

K. C.

ENOTNOST V AKCIJI

Dogovor sindikalnih delavcev ptujске občine o uresničevanju političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov

Potrebna je načrtna, organizirana in enotna politična dejavnost osnovnih organizacij sindikatov v boju za dosledno uresničevanje političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov v delovnih organizacijah. To je bil sklepni dogovor predsednikov in tajnikov osnovnih organizacij sindikatov, članov odborov sindikatov vseh šestih dejavnosti in članov občinskega sveta Zveze sindikatov Ptuj na nedavnih enodnevnih razgovorih, ki so potekali v petih skupinah. Udeleženci razgovorov so bili enotnega mnenja, da je potrebno program politične akcije za uresničevanje političnih ciljev in nalog zastaviti tako, da bo upošteval dejanski položaj, v katerem so delovni ljudje.

Občina Ptuj, ki ustvarja 5545 din narodnega dohodka na prebivalca, ima to posebnost, da doseže v Slovenskih goricah 1.800 in v Halozah le 1.600 din narodnega dohodka na prebivalca. Dosega tudi najvišjo stopnjo števila socialno ogroženih občanov v republiki, in to 1,8 vseh ljudi v občini. Po proračunskem dohodku je na 54. mestu v republiki. Izrabljenost proizvodnih sredstev je 45-odstotna, medtem ko je 47% osnovnih sredstev obremenjenih z dolgoročnim odplačevanjem po neugodnih kreditnih pogojih. Po najnovejših podatkih 1.600 delavcev prejema mesečni osebni dohodek do 800 din ali 14% vseh zaposlenih, 2,4% pa prejema osebne dohodke pod 600 din. Posebni pro-

blem je tu-li cestno omrežje v dolžini 1.445 km, od katerega je moderniziranih le 65 km. To omenjamo predvsem zato, ker se delavci vozijo na delo s kolesi po deset in več km daleč, kar zelo vpliva na njihovo razpoloženje in delovno sposobnost.

Če bi k temu prišli še številne zelo pereče stanovanjske probleme delavskih družin, vprašanja otroškega varstva, razpadajoče in neustrezne zgradbe osnovnih šol, potem moramo priznati, da delovne ljudi ptujске občine čakajo v bodoče zelo odgovorne in težke naloge pri uresničevanju političnih ciljev in nalog slovenskih sindikatov.

O vseh teh problemih bo tekla razprava na občnih zbornicah osnovnih organizacij sindikatov, kjer bodo poskušali najti vse možnosti za reševanje številnih problemov v prvi vrsti z lastnimi silami in ob razumevanju širše družbene skupnosti. Občni zbori bodo zato svojo pozornost osredotočili na programe razvoja delovnih organizacij, saj z uresničevanjem teh programov in ob mobilizaciji vseh delovnih ljudi uresničujemo tudi kratkoročne in dolgoročne politične cilje slovenskih sindikatov. Govora pa ne bo le o programih razvoja delovnih organizacij, temveč tudi o nujnosti srednjeročnega programa razvoja občine Ptuj, od katerega je prav tako odvisno, kakšna bo perspektiva delovnih ljudi.

svet zavzel stališče, da bo treba kar najbolj pozorno obravnavati problematiko „kritičnih“ podjetij, pri določevanju razponov pa upoštevati razmerja, ki bi temeljila na velikosti podjetja, uspešnosti poslovanja, kvalifikacijski strukturi zaposlenih in še na nekaterih drugih merilih. Ne glede na vzroke in pogoje gospodarnosti pa bo treba napovedati odločen boj pojmovanjem, da zagotavljanje minimalnega dohodka 800 din neposredno ogroža že tako nizko akumulativnost tekstilnih in usnjarsko-obutvenih podjetij. Praksa kaže, da so raven najnižjih zaslužkov krepko potisnili navzgor, ne da bi to bistveno škodovalo akumulaciji, povsod, kjer so se poglabili tudi v vprašanje, zakaj številni delavci na svojih delovnih mestih ne morejo zaslužiti 800 din. Vzrok pa je le v četrti-

ni primerov bila prenizka ocenjenost delovnega mesta in nižje izplačilo na račun bolezenskega izostanka. Vse drugo pa je mogoče pripisati skupnemu imenovalcu: pomanjkljiva organizacija dela in proizvodnje.

-mg

V decembru bo priložnost

Po podatkih republiškega zavoda za zaposlovanje se je letos do konca oktobra zaposlilo s posredovanjem pristojnih zavodov za zaposlovanje 9.322 delavcev iz Slovenije. Iz istega vira je tudi znano, da je bilo konec junija letos iz naše republike organizirano zaposlenih delavcev v tujini 22.764. Splošne ocene pa pravijo, da je sedaj na delu v tujini blizu 50.000 Slovencev. To pomeni, da v naši republiki na vsakih deset zaposlenih en delavec dela v tujini!

Med delavci v tujini je največ kvalificiranih delavcev in strokovno usposobljenih ljudi. Večina je med njimi takih, ki se nameravajo vrniti, ko si bodo priharili denar za nakup ali za gradnjo stanovanja, za uresničitev večletnih želja po ureditvi osnovnih življenjskih potreb... To so naši delavci, ki so se usposobili za najrazličnejša zahtevna dela doma in ki so s svojim odhodom odnesli s seboj tudi svoje

znanje in izkušnje...

Decembra, ko bo napočil čas novoletnih praznikov, bodo priložni naši delavci domov, na počitnice. In to bo čas, da z njimi spregovorimo, za kakšno ceno in pod kakšnimi pogoji bi bili pripravljeno vrniti se.

To so izhodišča, ki velevajo tudi sindikatom storiti svoje. Čeprav v podrobnostih še ni jasno, kako in kaj, že lahko napovemo, da bodo v drugi polovici decembra v občinah, kjer zlasti občutijo pomanjkanje kvalificiranih delavcev in strokovnjakov, pripravili razgovore z delavci, ki so zaposleni v tujini. Kaže, da bodo razgovore pripravili občinski sindikalni sveti, sodelovali pa bodo tudi pristojni zavodi za zaposlovanje in delovne organizacije, ki čutijo pomanjkanje delavcev in bi bile pripravljene poslati naše delavce — povratnike.

Med obiski predstavnikov sindikatov in sodelavcev zavodov za

zaposlovanje na tujem in v razgovorih z našimi delavci se je pokazalo, da bi se ljudje radi vrnili na delo domov. Zanimivo je, da osebne dohodke ne postavljajo na prvo mesto. Najbolj jih zanimajo poleg narave dela, ki bi ga bili pripravljeno opravljati, možnosti za nakup zazidljivega zemljišča, možnosti za hitro gradnjo individualnih hiš itd. Zanimajo se tudi za delovne razmere in za možnosti, da pri delu pokažejo in uveljavijo svoje znanje in sposobnosti, primeren osebni dohodek pa postavljajo šele na tretje mesto.

Interes naših delavcev na tujem, da se vrnejo, torej je. Od resnične želje in pripravljenosti našega gospodarstva, da jih sprejme, pa je odvisen potek nadaljnjih prizadevanj za njihovo vrnitev. Predvideni razgovori z njimi bodo torej prva izmed preizkušenj, ki mora uspeti. Zato se bomo morali nanje temeljito pripraviti.

D. R.

Pravna posvetovalnica DE

VPRAŠANJE:

Trgovsko podjetje iz Makedonije nas je zaposlilo čez poletje kot prodajalca na ljubljanski tržnici. Odločbe o sprejemu na delo za čas poletne sezone so nam vročili, mi pa smo vsi nato izročili podjetju svoje delovne knjižice. V mesecu maju letošnjega leta smo po odločbah o sprejemu na delo prejeli v polnem znesku osebne dohodke, poleg tega pa tudi delež od prodaje izdelkov. V mesecih junij, julij in avgust pa nismo več prejeli osebne dohodke. Ko smo prejeli delovne knjižice, smo ugotovili, da nam niso vpisali niti delovne dobe za čas od 1. maja do 31. avgusta. Zanima me, ali nam je delovna organizacija dolžna to delovno razmerje vpisati v delovno knjižico in ali nam kljub temu, da nas niso prijavi pri komunalnem zavodu za socialno zavarovanje, gre osebni dohodek tudi za mesece, ko smo delali s polnim delovnim časom, vendar nam osebni dohodkov niso izplačali.

K. L. — Ljubljana

ODGOVOR:

Obstoj delovnega razmerja je delovna organizacija dolžna delavcu vpisati v njegovo delovno knjižico od dneva nastopa dela do prenehanja dela v njej.

Če vam delovna organizacija ni vpisala delovne dobe v vašo delovno knjižico, niti vas ni prijavi pri pristojnem KZSZ, ste upravičeni prijaviti delovno organizacijo sodniku za prekrške, vpis delovne dobe pa lahko zahtevate pri komisiji za priznavanje delovne dobe pri pristojnem Komunalnem zavodu za socialno zavarovanje. Za opravljena dela vam je delovna organizacija ne glede na to, ali ste bili prijavi pri pristojnem komunalnem zavodu za socialno zavarovanje ali ne, dolžna izplačati osebni dohodek, in to tako glede na vaše osnovno obračunsko postavko, kot tudi glede na vse druge kriterije za dodelitev osebne dohodke, ki so predvideni v splošnih aktih te delovne organizacije za nagrajevanje delavcev, ki delajo na delovnih mestih, ki ste jih zasedali.

A. POLJANSKI

KUPON DE — Pravna posvetovalnica

VELEBLAGOVNICA

nama

- priporoča potrošnikom hiter, sodoben in cenen nakup vseh potrebščin za sebe, za družino, za dom in za gospodinjstvo
- potrošnikom nudi blago na obročno odplačevanje
- za tuje kupce je v hiši menjalnica

LJUBLJANA

Potrošniki lahko izbirajo blago v poslovalnicah:

TRGOVSKA HIŠA, Ljubljana, Tomšičeva 2

BLAGOVNICA S STANOVANJSKO OPREMO,

Ljubljana, Wolfova 1

KONFEKCIJA ELITA, Ljubljana, Čopova 7
BLAGOVNICA NAMA, Škofja Loka
BLAGOVNICA NAMA, Kočevje

PO STOPINJAH PRIPOROČILA SINDIKATOV O NAJMANJŠEM ZASLUŽKU 800 DIN ZA NORMALNO DELO V REDNEM DELOVNEM ČASU

Kranj: na najboljši poti

Iz izjave STANETA BOŽIČA, predsednika ObSS Kranj: »Sindikati v Kranju smo uspeli v zahtevi, da je bila v resolucijo o gospodarskem in družbenem razvoju naše občine kot ena izmed glavnih nalog vnešena tudi odgovornost občinske skupščine, da zagotovimo v občini najmanjši zaslužek 700 din mesečno. Manj kot toliko je na začetku leta zaslužio 8% zaposlenih ali kakih 1600 ljudi, medtem ko je manj kot 800 din prejelo 15% zaposlenih ali približno 3100 delavcev. Podatki za september letošnjega leta kažejo, da manj kot 800 din mesečno zasluži le še 1250 delavcev. Sodim, da bo večina izmed njih do novega leta presešla to mejo. Ne glede na izpolnjevanje te naše naloge pa nas čaka druga, prav tako neodložljiva skrb: poskrbeti bo treba za boljše vrednotenje kvalificiranega dela, za vsaj približno izenačenje zaslužkov teh ljudi s tistimi, kot bi jih imeli, če bi delali v tujini. Če tega ne bomo storili, lahko ostanemo brez ljudi!«

Po uradnih podatkih je bilo marca letos v kranjski občini zaposlenih skupno 21.679 delavcev. Nekako 8% izmed njih je tedaj zaslužio manj kot 700 dinarjev mesečno; 15% od vseh zaposlenih pa je prejelo do 800 din na mesec. Odtlej so se razmere seveda precej spremenile. Kako, v kakšno smer? Za odgovor na vprašanje smo zaprosili predsednika kranjskih sindikatov Staneta Božiča.

„SINDIKAT NAJBREŽ NI EDINI ODGOVOREN!“

„Tovariš predsednik! Marsikje je slišati za mišljenje, da boj za zagotovitev minimalnega zaslužka pomeni v prvi vrsti socialno vprašanje, s čimer naj bi se ukvarjali predvsem sindikati. Slišati pa je, da v kranjski občini na te zadeve gledate drugače.“

„V začetku letošnjega leta smo se kranjski sindikati močno angažirali, da bi v vseh delovnih organizacijah zagotovili minimalni zaslužek 700 din. Glede tega so bile razmere še zlasti kritične v nekaterih večjih podjetjih, denimo v Tekstilindusu in v Iskri. Naša akcija se je časovno nekako „ujela“ s sestavljanjem načrtov razvoja kranjske občine v letošnjem letu, oziroma z oblikovanjem resolucije o tem razvoju. Prav zaradi tega, ker smo bili v sindikatih prepričani, da skrb za zagotovitev minimalnega osebnega dohodka ne more pomeniti zgolj naloge sindikatov, ampak lahko na izpolnitev takega cilja s svojo politiko vpliva tudi občinska skupščina, smo na eni izmed njenih sed nastopili z zahtevo, naj bi zagot-

ovitev najmanjšega zaslužka 700 din za normalno delo v rednem delovnem času pomenila eno tistih nalog, ki jim skupščina mora določiti poseben pomen tudi v resoluciji bodočega razvoja. Našo zahtevo smo seveda vsestransko utemeljili, odboriki pa so našemu stališču pristihnil in ga sprejeli. S tem, nemara precej dolgem pojasnilom; hočem povedati, da kakršnakoli akcija zelo hitro izgubi sindikalni prizvok, če jo sindikat pred pristojnimi organi dokumentirano utemelji in si zagotovi tudi njihovo pomoč. V našem primeru gre tudi za to, da je skupščina sklenila, da bo posledje pogostejše obravnavala problematična podjetja, kot pravimo.“

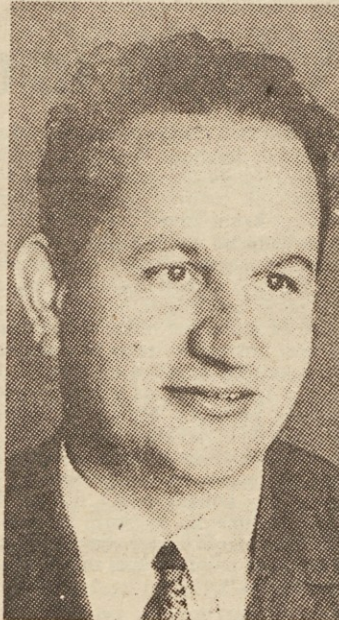
SE ZA 1250 DELAVCEV GRE!

„To, o čemer govorite, je prav gotovo poučno, predvsem pa spodbudno. Toda: ali so bili doseženi tudi konkretni premiki in kakšni so bili?“

„Podatki kažejo, da je septembra manj kot 800 din zaslužio le še 1250 delavcev; marca pa jih je bilo kakih 3100. V Iskri so, denimo, imeli v marcu 1159 delavcev, ki so prejeli manj kot 800 din, septembra pa le še 515. V Tekstilindusu so do 800 din v septembru izplačali 358 zaposlenim, marca pa kar 998 delavcem. Za podobne premike gre tudi v drugih podjetjih. Povsem pa so odpravili zaslužke pod 800 din v IBI in v Cestnem podjetju. Glede na razpoloženo stanje in možnosti bi si upal tudi trditi, da bo večina tistih, ki zdaj še zaslužio manj kot 800 din do novega leta dosegla to mejo.“

„Čemu vse pa bi po vašem mnenju pripisali vzroke teh sprememb?“

„Z ene strani gre za to, da smo sindikati z nastopom pred občinsko skupščino vplivali na to, da se je ustvarilo primerno razpoloženje. Naslednji vzrok pa vidim v tem, da smo sindikalni delavci obiskali podjetja, kjer so imeli največ delavcev z nizkimi zaslužki. Zahtevali smo, da morajo biti osnovne organizacije sindikata obveščene o vsakokratnem stanju, da morajo terjati od strokovnih služb in od samoupravnih organov, da proučijo vzroke, zakaj posamezniki ne morejo zaslužiti vsaj 800 din v rednem delovnem času. Pri tem nismo nikjer naleteli na očitke, da se vmešavamo v poslovanje podjetij, ampak so povsod našo pobudo ugodno ocenili.“

ZA BOLJŠE VREDNOTENJE KVALIFICIRANEGA DELA

„Za konec še to-le: ali in v kakšnem smislu je akcija za zagotovitev najmanjšega zaslužka 800 din vplivala na spremembe v razponih osebnih dohodkov?“

„Kar zadeva zaposlovanje delavcev, zlasti pa še kvalificiranega kadra, je tudi naša občina vse bolj izpostavljena vplivom, rekel bi, celo konkurenci iz inozemstva. KV delavec tamkaj zasluži vsaj 100% več kot njegov tovariš brez kvalifikacije; pri nas znaša razlika le 20 do 30%. Če nečemo ostati brez sposobnih kadrov, moramo tudi v naših razmerah doseči, da bodo kvalificirani delavci zaslužili enako ali vsaj približno toliko kot v tujini. Pot do tega cilja vodi prek bolj programiranega dela in skozí prestrukturiranje gospodarstva. Če smo sindikati opravili del svoje dolžnosti s tem, da bo ljudem posledje zagotovljen vsaj potreben minimum, moramo zdaj odločno zahtevati, da bi govorjenju o izboljšanju gospodarjenja na vseh ravneh sledila tudi učinkovita dejanja, najprej pa boljše vrednotenje kvalificiranega dela.“

MILAN GOVEKAR

TEHTEN DOGOVOR O NAJBOLJ PEREČIH NALOGAH

(Nadaljevanje s 1. strani)

bolj prisoten v delu vseh naših osnovnih organizacij. Mimo tega pa to razgibanost pogojuje tudi program stabilizacije našega gospodarstva in z njim povezana izhodišča za ekonomsko politiko v prihodnjem letu, do katerih moramo zavzeti svoja stališča.

Lahko rečem, da so priprave za občne zbere naših osnovnih organizacij bile organizirane zelo temeljito. Občinska sindikalna vodstva so skupaj z vodstvi osnovnih organizacij ocenjevala uresničevanje naših političnih ciljev in nalog, hkrati pa so se dogovarjali, kako postaviti na občne zbere najbolj pereča vprašanja delovnih organizacij in kako ta vprašanja urejati. Pokazalo se je, da v naših osnovnih organizacijah zares ne manjka pripravljenosti in zavzetosti za poseganje v najbolj pereča vprašanja našega članstva.

VPRAŠANJE: O katerih vprašanjih je v pripravah za občne zbere največ govora?

ODGOVOR: Povsod je v ospredju vprašanje gospodarjenja. Ugotavljamo trezno, realno kritičnost našega članstva do vsega tistega, kar nas odmiha od ciljev, ki smo si jih zastavili z družbeno in gospodarsko reformo. Ob tem, ko se zavzemamo za sistemsko ureditev raznih vprašanj, pa se naše članstvo zaveda, da bomo večino stabilizacijskih ukrepov morali uresničevati znotraj delovnih organizacij, kjer se bomo prav tako morali vrniti na načela reforme. V razpravah o teh dogajanjih ni panike, ni nerealnih zahtev, upravičeno pa naše članstvo zahteva večjo odgovornost in večji red na vseh frontah našega družbenoekonomskega življenja. Delovni ljudje razumejo, da kot družba ne moremo porabiti več kot resnično zmorem; podpirajo samostojnost delovnih organizacij pri delitvi ustvarjenega dohodka, ogroženi pa so zaradi posameznih ekscesov v tej delitvi. Kar pa je še posebej pozitivno je to, da povsod iščejo možnosti, kako z boljšim gospodarjenjem, z boljšim delom doseči večji dohodek, na vsak način pa takšen dohodek, na podlagi katetega bi tudi najnižji osebni dohodki za redno delo ne bili izpod 800 dinarjev.

VPRAŠANJE: Kako pa članstvo ocenjuje stanje na področju samoupravljanja?

ODGOVOR: Tudi samoupravni odnosi sodijo v vprašanja, ki so v ospredju priprav za občne zbere. Marsikje je slišati zelo kritične ocene delovanja samoupravnih organov. Tisto, kar je zapisano v notranji zakonodaji raznih delovnih organizacij in to, kar se v teh organizacijah resnično dogaja, je marsikje nekaj zelo različnega. Tu potem upravičena kritika ne leti samo na samoupravne organe, temveč tudi na osnovno organizacijo sindikatov, ki ni ustrezno intervenirala. Nasploh pa bi lahko dejal, da ljudje obravnavajo samoupravne odnose z resnično zavzetostjo predvsem zato,

ker se zavedajo, da je učinkovito samoupravljanje tudi najboljša garancija za dobre poslovne rezultate, s tem pa tudi za boljši materialni položaj vsakega posameznika. Prepričan sem, da bodo te razprave o različnih vprašanjih samoupravljanja pomenile tudi pomemben prispevek v pripravah za II. kongres samoupravljalcev Jugoslavije.

VPRAŠANJE: Kako pa je z vprašanjami kot so stanovanjska politika, zdravstveno zavarovanje, izobraževanje, rekreacija itd.?

ODGOVOR: To so vprašanja, s katerimi se v sindikatih stalno bavimo in zato so zelo prisotna tudi v pripravah za občne zbere naših osnovnih organizacij. Vse kaže, da članstvo sprejema stališča, ki jih je do teh vprašanj zavzela naša letošnja konferenca. Še več — opažamo, da članstvo ta stališča ustvarjalno prilagaja svojim konkretnim razmeram, pa tudi spremembam, do katerih prihaja v zvezi s programom stabilizacije. Dodal bi še to, da ljudje veliko pričakujejo od svojih sindikalnih organizacij in da kažejo veliko zavzetost za urejanje najbolj perečih vprašanj, čeprav se hkrati zavedajo, da to ne bo niti lahka niti enostavna naloga. Od tod tudi dejstvo, da izboru novih vodstev osnovnih organizacij povsod posvečajo izredno pozornost. To je vsekakor pozitivno, saj bodo ta vodstva morala znati ne samo oblikovati stališča svojih organizacij do posameznih vprašanj, temveč ta stališča tudi uresničiti s konkretnimi akcijami.

VPRAŠANJE: Kako pa ocenjujete programe, ki jih osnovne organizacije pripravljajo za svoje bodoče delo?

ODGOVOR: Za predloge programov, ki so pripravljani za občne zbere, bi lahko nasplošno rekli, da so realni in konkretni. Ne gre za načelno postavljanje raznih nalog, temveč za spreminjanje konkretnih razmer v delovnih organizacijah. Tu opredeljujejo nosilce posameznih akcij, pa tudi roke, do kdaj je treba kaj storiti.

VPRAŠANJE: Za konec še to: kaj pričakujete od teh občnih zbora?

ODGOVOR: Prepričan sem, da bodo občni zbori okreplili bazo naše organizacije, da bodo naše osnovne organizacije postale res tisto, kar njihovo članstvo od njih zahteva. Hkrati s tem pa bodo ti občni zbori gotovo opozorili tudi na vprašanja, ki jih bomo morali učinkoviteje urejati v občini in republiki. Skratka — od njih lahko pričakujemo realno sliko hotenja našega članstva, to pa bo potem močno vplivalo tudi na usmeritev sindikalnega dela izven delovnih organizacij.

M. P.

GLASILA DELOVNIH ORGANIZACIJ SLOVENIJE

KAJ NAJ DELAJO UREDNIŠKI ODBORI?

Za 161 v Sloveniji izhajajočih glasil delovnih organizacij je raziskava, ki jo je izvedla kranjska delavska univerza, pokazala tudi nekaj zanimivih ugotovitev o uredniških odborih. Samo 143 glasil ali 88,9% ima tak odbor, kar 18 glasil ali 11,1% pa uredniškega odbora sploh nima! V 97 primerih ali 67,8% volji ali imenuje uredniški odbor delavski svet oziroma svet delovne skupnosti, v 38 primerih ali 26,6% upravni odbor in v treh primerih ali 2,1% osnovna organizacija Zveze sindikatov. V dveh primerih imenuje uredniški odbor strokovni kolegij oziroma direktor delovne organizacije. V 143 uredniških odborih je 821 članov, od tega z visoko izobrazbo 218 ali 26,6%, z nižjo 137 ali 16,7%, s srednjo izobrazbo 331 ali 40,3% in z nepopolno srednjo ali nižjo izobrazbo 135 članov ali 16,3%.

Ko si prizadevamo s serijo sestavkov o ugotovitvah raziskave „Vsebinska glasila delovnih organizacij Slovenije“ nakazati nadaljnje ukrepe in korake za povečanje učinkovitosti te vrste tiska, se obračamo tudi na člane uredniških odborov. Njihovo vlogo vidimo predvsem v vodenju in usmerjanju programske politike glasil.

KAJ JE DOBER UREDNIŠKI ODBOR?

Dober uredniški odbor pomeni za glasil delovne organizacije to, kar pomenijo za človeka njegova čutila. Njegovi člani so namreč s svojo prisotnostjo v različnih strokovno-vodstvenih službah ter organih samoupravljanja „čutila“ glasila. Uredniku lahko sproti „sporočajo“, kaj se v delov-

ni organizaciji dogaja, kaj se pripravlja in snuje in kakšne so posledice raznih problemov, dogodkov in pojavov, ki so že mimo. Dober uredniški odbor je torej vsebinski usmerjevalec glasila, kot je dober urednik pogonski motor vsega dela v uredništvu.

Največkrat zastavljajo uredniki glasil delovnih organizacij vprašanje, ali naj uredniški odbor predvsem skrbi za programiranje vsebine posameznih idej in za ocenjevanje predloženih sestavkov ali pa naj člani uredniškega odbora skrbijo za pridobivanje avtorjev in tudi sami pišejo v glasilu. Ne na prvo pa tudi ne na drugo usmeritev ni mogoče docela pristati. Če hočemo uredniku olajšati delo in ga obvarovati pred morebitno osebno nekritičnostjo, potem pričakujemo od slehernega člana uredniškega odbora oboje. Ob svojem rednem delu in opravljanju najrazličnejših funkcij v delovni organizaciji mora misliti na bralce svojega glasila in svetovati uredniku, kaj vse bi v določenem času sodilo v objavo. Hkrati pa mora s lastnimi prispevki uredniku lajšati zbiranje gradiva in s lastnim pisanjem v glasilu biti zgled drugim sodelavcem.

Posebna pomena za uspeh glasila, uredniškega odbora in urednika pa je, ali se objavlja res samo tehtne sestavke. O tem težko razsoja samo urednik, zlasti če razmere ne omogočajo stalnega spremljanja dela strokovno-vodstvenih služb in organov samoupravljanja. Žato je priporočljivo, da člani uredniškega odbora urednika sproti opozarjajo, na kaj naj bo pri vsakem planiranem sestavku posebej pozoren in kdaj naj bo posebno kritičen. Laže se je namreč izogniti morebitnemu nesporazumu med uredništvom in avtorjem, ko urednik avtorja šele nagovarja za sestavke ali sestavek obdeluje za objavo, kot potem, ko z objavo pride do konflikta in vroče krvi.

Zato je priporočljivo, da se član uredniškega odbora pripravi na napovedano sejo in za vsak predlagani sestavek tudi uredniku pove, na kaj naj bo

pozoren, kje naj dobljene podatke preveri, koga utegne sestavek prizadeti itd. Hkrati pa je koristno, da urednik sporne sestavke posreduje članom uredniškega odbora že poprej, da pridejo na sejo z že izoblikovanimi pomisleki, pripombami in predlogi.

Res je sicer, da ima vsak član delovne skupnosti pravico objaviti sestavek, ki je v skladu z zakonskimi predpisi. Toda nič ni bolj neprijetnega, kot v glasilu voditi dolgotrajno polemiko v slogu „ti mene — jaz tebe“. Glasilno delovne organizacije ni sredstvo za spodbujanje sporov med zaposlenimi pa tudi ne tako imenovana pralnica umazane perila.

KOGA TOREJ IZVOLITI V UREDNIŠKI ODBOR?

Če naj uredniški odbor odloča o objavi zbranih sestavkov, če naj ta organ odgovarja za uresničevanje sprejetega koncepta in uveljavljene politike obveščanja, potem naj bodo člani take odgovorne naloge zaupanja vredni delavci. Kdo so to, o tem ni mogoče natančno spregovoriti. Verjetno pa ne bom zgrešil, če jih opredelim kot v delovni skupnosti cenjene, priljubljene, marljive in sposobne pa tudi razgledane delavce, tiste z večjimi delovnimi izkušnjami in z daljšo prakso v delovni organizaciji. Ni nujno torej, da so člani uredniškega odbora samo vodilni delavci ali samo vidnejši družbenopolitični delavci ter člani organov samoupravljanja. Res pa je, da so prav te kategorije zaposlenih in vsaki delovni organizaciji najbolj celovito, objektivno in pravočasno obveščene o dogajanju v organizaciji.

Ker je za učinkovito delo v uredništvu eden izmed pogojev skladnost dela, velja kandidirati za člane uredniškega odbora delavce, ki kažejo zanimanje za tako odgovorno funkcijo in ki imajo tudi smisel za skupinsko delo. Nesmiselno je kogarkoli siliti v to, kajti vložena truda tudi z morebitnimi občasnimi nagradami ali sejninami ni mogoče poplačati!

JE PREDSEDNIK UREDNIŠKEGA ODBORA OSREDNJA OSEBNOST?

Brez dvoma drži, da je tudi za uredniški odbor koristno izvoliti predsednika. To naj ne bo urednik glasila, ki je član tega organa po svoji uredniški funkciji, ampak za tako vlogo sposoben delavec. Njegova skrb ni samo sklicevanje seje odbora, predlagati delo in voditi seje. Prodveem mora biti vsak dan povezan z urednikom in mu biti v pomoč. Če je toliko uveden v redakcijsko delo, da lahko nadomesti zaradi drugih opravil zadržanega urednika in prisotvuje raznim sestankom, sejam in posvetovanjem v delovni organizaciji, so vse možnosti za njuno tesno sodelovanje.

DUŠAN REBOLJ

PRIHODNJIČ ZA KONEC:

„PRIZNANJE PRIZADEVNIM UREDNIKOM!“

Namesto voščilnice

Ce bi odprli koledar iz leta 1950, to je iz obdobja, ko smo začeli v podjetjih uvajati delavsko samoupravljanje, bi podobno kot marsikje drugje v naši domovini tudi v naši občini opazili manjša, toda za tist čas kar velika podjetja, obnovljena v prvih povojnih letih. Značilno za takratno obdobje pa je dejstvo, da so že prevladovala panoge, ki so se razvijale in krepile obe desetletji ter so postale najvažnejše nosilke vsega gospodarskega življenja. To so bile takratna tovarna usnja „KONUS“ v usnjarski panogi kovaška industrija v Zrečah na področju predelave železa in lesno-industrijsko podjetje „LIP“ v Slovenskih Konjicah v lesno-predelovalni industriji.

Poleg nekaterih manjših podjetij so prav v teh treh kolektivih leta 1950 izvolili prve delavske svete. Mnogi člani teh organov se še spominjajo, s kakšnim zadovoljstvom so sedli na prve seje in začeli razpravljati ter odločati o različnih zadevah, ki so jim bile s takratnimi zakoni dane v pristojnost.

Podoba tedanjih razmer nam bi tudi razkrila, da je bila v takratni konjiški občini dokaj slabo razvita obrtna dejavnost, ne dosti bolje pa je bilo na področju trgovine in gostinstva. Lahko trdimo, da je bilo to nekako prelomno obdobje za nadaljnji razvoj gospodarstva celotnega območja Gornje Dravinjske doline ter južno-zahodnega predela Pohorja. Podobno je veljalo tudi za družbene službe od prosvete do zdravstva, kjer so bile poleg prostorov in opreme še posebne težave s kadri.

Ne želim se hvaliti, kaj vse smo v 20 letih storili v naši občini, hočem pa poudariti, da so sledovi napredka vidni in opazni na vsakem koraku. Tri, že pred dvajsetimi leti največja podjetja, so se razvila v tri zelo pomembne gospodarske stebre v občini, ki tvorijo njeno osnovno gospodarsko moč. Ob teh treh podjetjih so v dveh desetletjih zrasle številne srednje in manjše gospodarske organizacije na področju industrije, trgovine, obrti, gostinstva in gradbeništva.

Kakšen razvoj na področju gospodarstva je dosegla konjiška občina, nam najbolje ponazarja naslednji podatek: med slovenskimi občinami je bila še pred dobrimi osmimi ali devetimi leti na 39. mestu po ustvarjenem narodnem dohodku, v lanskem letu pa se je pomaknila že na 31. mesto. To je vsekakor pomemben napredek, ki zgovorno priča o opravljenem delu in daje dobro spričevalo tudi organu upravljanja tako v delovnih organizacijah kot v občini in v krajevnih skupnostih. Mislim, da tudi ni treba posebej poudarjati vloge in nalog ter deleža, ki so ga imele pri vsem tem tudi politične organizacije!

V zadnjih letih ugotovljamo, da se mnogo hitreje urejajo tudi različne zadeve izven gospodarstva, to je v družbenih službah. Posebej to velja za zdravstvo, saj imamo v občini tri zdravstvene domove in eno zdravstveno postajo, že v prihodnjem letu pa nameravamo razširiti ter deloma povečati osrednji zdravstveni dom v Slov. Konjicah. V šolstvu smo v zadnjih nekaj letih zgradili dve novi šolski poslopji, dva sta bili skoraj v celoti obnovljeni, tako da je zdaj samo še ena matična šola v neprimeren prostorih, pa tudi ta bo obnovljena v prihodnjem letu.

Dvajsetletnica delavskega samoupravljanja, ki jo bomo ob koncu novembra in v začetku decembra slavili v konjiški komuni, ne bo le formalno ocenjevanje prehojene poti, to bo hkrati tudi analiza doseženih rezultatov in opravljenih nalog na številnih delovnih področjih. To bo hkrati tudi pregled našega dela in hkrati pomemben mejnik v razvoju celotnega področja Gornje Dravinjske doline. Prav letos namreč skoraj v vseh delovnih organizacijah snujejo načrte za svoj nadaljnji razvoj, za nadaljnjo krepitve gospodarstva in s tem tudi za razvijanje družbenih služb. Moram reči, da so to odgovorne in težke naloge, toda spričo uspehov, ki smo jih že dosegli, sem prepričan, da jih bomo lahko uspešno opravili.

Vsem delovnim ljudem konjiške občine, zlasti pa članom prvih delavskih svetov in upravnih odborov iskreno čestitam ob 20. obletnici delavskega samoupravljanja in želim, da bi tudi v bodočih letih širili in razvijali gospodarsko moč ter neposredno samoupravljanje na različnih ravneh na območju občine.

Dipl. inž. FRANJO TEPEJ,
predsednik skupščine občine
Slovenske Konjice

Arterija uspehov in solidarnosti

V dvajsetih letih samoupravljanja se je kolektiv kombinata »Konus« povečal za petkrat, v svojih specializiranih obratih pa ustvarja desetkrat več kot nekaj

Predsednika delavskega sveta v Kombinat KONUS Silva Kompletta smo zaprosili, naj bi ocenil pot, ki jo je v 20 letih samoupravljanja prehodila njegova delovna organizacija. Ni dosti pomisljal.

Pred dvajsetimi leti je bil KONUS po svoji proizvodnji in rezultatih četrta usnjarska tovarna v državi. Danes, ko je kolektiv petkrat večji in v svojih specializiranih obratih ustvarja desetkrat več kot nekaj, zasedamo prvo mesto v naši stroki. Kako smo to dosegli?

Od nekaj nas je vodila misel, da moramo delavcem omogočiti kar največji vpliv na odločanje in da moramo biti med seboj solidarni. Na primeru bom pojasnil, kako se to kaže v praksi.

Naš kombinat sestavlja 13 proizvodnih delovnih enot v Slovenskih Konjicah, Rečici, Lenartu, Ljutomeru, Mirmi, Senvici, Majšerku, Ločah. Razen tega sta v sestavi kombinata še 2 trgovini in 6 blagovnic. Vsak mesec sproti ugotovljamo poslovne in druge uspehe teh enot, ki pa nimajo statusa pravne osebe in tudi ne lastnih sredstev. Ne glede na njihove rezultate gospodarjenja pa so vsem zaposlenim zagotovljeni normalni osebni dohodki, če izpol-

njujejo naloge, kot so jim zastavljene s planom. Zaradi tega v delovnih enotah ne nasprotujemo prelivanju sredstev iz enote v enoto, ker pač vedo, da bomo denar pač obrnili tako, da bo najbolje za kombinat kot celoto. V preteklosti je na primer bilo tako, da so bili najbolj aku-

Z OBISKA PRI KOVAČIH V ZREČAH

Sadovi nekega spoznanja

Iz težav so izšli z novimi spoznanji in z več kot trikrat večjimi delovnimi uspehi

V „osebni izkaznici“ Kovaške industrije kovanega orodja v Zrečah je že precej let zapisano, da predstavljajo največjega evropskega proizvajalca kladiv oziroma, da so drugi največji jugoslovanski proizvajalec ročnega orodja in tretji največji dobavitelj utopnih odkovkov v naši državi. Nemara sta bila prav zaverovnost v tradicijo in sloves kriva, da so

PEKARNA IN SLAŠČIČARNA »ROGLA« SLOVENSKE KONJICE:

Uspešnih dvajset let

Za razvojno in samoupravno pot zdaj 46-članskega kolektiva Peکارne in slaščičarne ROGLA je značilno spoznanje, da so pravzaprav sami svoje sreče kovači.

V 20 letih samoupravljanja so tako peki iz Rogle zgradili najprej manjšo in kasneje večjo pekarno in si s tem ustvarili možnosti, da s kruhom lahko oskrbujejo območje celotne občine, obenem pa so mehanizirali in olajšali svoje delo. Pred petimi leti so imeli le mešalni in sejalni stroj, zdaj je delo docela mehanizirano. Če bodo uspeli postaviti še eno peč, bi lahko ukiniteli nočno delo.

Pred tremi leti so se v večjem obsegu usmerili tudi v slaščičarstvo. Sveže pecivo pojedjo domačini. Beli konj, njihov simbol, pa je sloves njihovega suhega peciva ponesele vse do Raven na Koroškem in do Varaždina. Žal so zmogljivosti premajhne, da bi lahko ustregli vsem naročilom.

TOVARNA KOVINSKIH IZDELKOV VITANJE

Včasih in danes

Izmed vseh članov prvega delavskega sveta v Tovarni kovinskih izdelkov Vitanje je do današnjih dni ostal družbeno-politično najbolj aktiven Franc Medved, zdaj predsednik osnovne sindikalne organizacije. Vprašali smo ga, kateri izmed dogodkov iz časov uvedbe samoupravljanja se mu je najbolj vtisnil v spomin in kako ocenjuje razvoj podjetja v času samoupravljanja.

„Zame je najbolj dragoceno, da smo takrat vsi skupaj začeli bolj misliti, kaj in kako delamo,“ je odvrnil. „To, da nisimo več verjeli v direktorjevo nezmotljivost, je sicer povzročilo trenja in spore, ampak nazadnje, ko se je vrstilo že nekaj direktorjev, smo se le sporazumeli v tem smislu, da v imenu samoupravljanja nihče ne sme počenjati neumnosti. Skuhali pa smo nekaj krepkih, ki bi nas kmalu pokopale...“

Spoznanju, da je treba smotno in dobro gospodariti, po mojem zdaj dolgujemo to, da smo uspeli poskrbeti za kolikor toliko znosne delovne razmere v sicer neprimernih prostorih in da se je podjetje v svoji stroki razvilo in lepo uveljavilo. Če bomo uresničili naš dopolnilni program, tudi za prihodnost ne bi smeli biti zaskrbljeni.“

Poduk je bil učinkovit

V LIP Konjice so porazdelili samoupravne pravice in dolžnosti

V tistih prvih dneh samoupravljanja je imelo lesno industrijsko podjetje LIP iz Slovenskih Konjic le malo takih atributov, na osnovi katerih bi lahko z veliko verjetnostjo sklepali, da bo ta organizacija nekoč postala skupnost, v kateri bo posameznik usklajeval obe svoji vlogi – vlogo delovnega človeka in vlogo občana. V podjetju, ki je bilo razdeljeno med bistriško in konjiško občino, so namreč visokozveneče fraze občin-

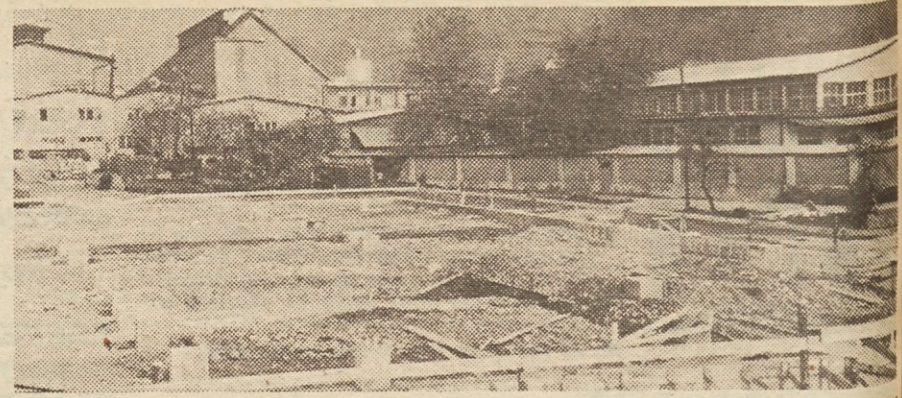
skih politik preglasile težnje delovnega človeka, da si ustvari enotno delovno skupnost, ki bo interes človeka-proizvajalca in človeka-občana združevala in ne le razdvajala.

Ko so se v letu 1957 pojavile težnje po samostojnosti posameznih obratov, se je vodstvo podjetja odločilo, da večino samoupravnih pravic in dolžnosti prenese na obrate. Obratom so priznali status pravne osebe s pravico samostojnega obra-

čunavanja in delitve osebnih dohodkov, z lastnimi samoupravnimi organi in s samostojno investicijsko politiko. Centralni delavski svet si je pridržal le pravico načrtovanja dolgoročnejshe poslovne politike podjetja kot celote, v njegovi pristojnosti pa je tudi usklajevanje investicijskih programov obratov ter zmanjševanje razlik v osebnih dohodkih, ki nastajajo med obrati zaradi narave proizvodnje.

Delavci iz LIP so seznanjeni z vsemi tegobami, problemi, jasno jim je vse tisto, kar je dobro, in vse, kar je slabo. Ničesar takega ni, kar bi morali in mogli zaviti v duh poslovne tajnosti, kajti delovni kolektiv kot celota se zaveda, da jih edino igra z odkritimi kartami ohrani pri življenju. Le če se človek na delovnem mestu dobro počuti, potem lahko pričakujemo, da bo dal od sebe tisto, kar lahko spričo svojih sposobnosti tudi da. Spoznanje o tem, kam lahko pelje diktatura nekega ožjega vrha, si je delovni kolektiv ustvaril na osnovi poduka, ki ga je bil deležen v letih 1964–66, ko takratno vodstvo v podjetju ni moglo in tudi ni hotelo razumeti tega, da samoupravljanje že dolgo ni več fraza, poskus, temveč vsakodnevna praksa, pravica in dolžnost vsakega delovnega človeka.

je, če bi si izbrali drugačno pot. Zaradi splošnih tržnih razmer in pogojev gospodarjenja bi usnjarski bili „na tleh“. Druge dejavnosti pa se še zdaleč ne bi razvile tako daleč, kakor so se. V tem smislu je naša povezanost v kombinat arterija vseh naših uspehov in tudi naše solidarnosti, kajti vse naše investicije in ves naš trud usmerjamo tako, da je v dobro posameznih obratov in nas vseh.“

Zreški kovači so začeli graditi novo obdelovalnico, ki bo k sedanji realizaciji podjetja v višini 85 milijonov prispevala nadaljnjih 50 milijonov, obenem pa omogočila proizvodnjo UNIOR orodja v extra kvaliteti, kakršnega bi lahko z uspehom izvažali. V novem obratu, katerega temelje so člani kolektiva izkopalni s prostovoljnim delom, naj bi proizvodnja stekla že sred naslednjega leta

OPEKARNA LOČE

Želijo se razširiti

Pred 20. leti, ko so v Opekarne Loče pri Poljčanah volili prvi delavski svet, so trgu lahko ponudili nekako po milijon opečnih enot na leto. Do danes se je njihova proizvodnja povečala za štirikrat; od tedanjih proizvodnih naprav pa jim je ostala samo peč za žganje opeke. Vso drugo opremo in pripomočke so medtem nadomestili s sodobnejšimi. Največjo pridobitev vsekakor predstavljajo sodobne naravne sušilnice sistema Keller, urejen notranji transport in novi stroji za predelovanje in oblikovanje gline v surovo opeko. Na račun postopne modernizacije je kolektiv Opekarne Loče lahko že pred dolgimi leti uredil sanitarije, enajst let pa mineva, odkar so poskrbeli tudi za tople malice med delovnim časom. Bistveno so si torej olajšali delovne razmere, poskrbeli pa so tudi za boljši standard zaposlenih.

V tretje desetletje samoupravljanja vstopajo s precej smelimi načrti. V proizvodnji se bodo še bolj specializirali, kar bi vplivalo na višjo produktivnost in še boljše zaslužke, po drugi strani pa razvijajo kooperacijske odnose z Opekarne na Pragerskem, za katero izdelujejo polnice opečnih nosilnih elementov. Slednjic gre tudi za to, da je njihova peč za žganje opeke sicer še vedno sodobna, vendar hkrati premajhna, zato se zdaj pripravljajo, da bi jo podaljšali. Kaže, da bodo načrt uresničili do pomladi. Proizvodnja bi se tako povečala za nadaljnjih 60 %.

MALA ANKETA

Predstavnike nekaterih delovnih organizacij smo vprašali, s kakšnimi problemi se zdaj največ ukvarjajo in zakaj. Povedali so:

Inž. ŠTEFAN NEMEŠ, predsednik poslovnega odbora za gospodarstvo in finance v podjetju COMET Zreče: „Naši umetni brusini magnetni izdelki so uvoženi enakovredni in konkurenčni v ceni in kvaliteti, vendar trgovci raje prodajajo tuje proizvode, kar pri njih več zaslužijo. Zaradi vsega tega zdaj vzpostavljamo neposredne stike s potrošniki in po tej poti obdelujemo tržišče. Če bomo pri tem uspešni, bomo laže dosegli naš cilj za leto 1971: povečanje proizvodnje za najmanj 30 %. Druga naloga, s katero se največ ukvarjamo, je nova organizacija podjetja, v številni s novo sistemizacijo delovnih mest. S svoje strani naj bi tudi to pripomoglo, da bi laže dosegli zastavljene cilje.“

FRANCE PETEJ, predsednik delavskega sveta v obrtnem podjetju KOVINAR Vitanje: „Pred 15 leti smo začeli iz nič, letos pa bomo naš 42-članski kolektiv za razne kmetijske stroje, kovano orodje in ključavničarska dela iztržil kakšnih 350 starih milijonov. V letu 1971 računamo z najmanj dvakratniko realizacijo. Za to pa potrebujemo več strojne opreme, zgraditi bo treba novo kovačnico in izboljšati delovne razmere, tako da bomo imeli urejene sanitarije in umivalnice s tekočo vodo.“

ANTON BUČAR, predsednik delavskega sveta v trgovskem podjetju DRAVINJSKI DOM, Slov. Konjice: „Pesti nas marsikaj, vendar je največje dvojje: trudimo se, da bi odkupili samopostrežno trgovino, ki jo za trg gradi INGRAD v novem naselju pod Skaljami. Kaže, da bomo v tem uspešni. Druga naloga: želeli bi zgraditi blagovno hišo. Kako, kdaj – ne bi mogel reči!“

KOSTROJ še vedno nosi naziv „tovarna usnjarskih in čevljarjskih strojev“, čeprav je že dolgo tega, ko je ta delovna organizacija zbrala iz svojega proizvodnega programa čevljarjske stroje, da bi nudili usnjaram popolno opremo in širok asortiment strojev za predelavo usnja, ki je rasel iz želje, sta jih izpodrinile. Uspeli so doma in na tujem.

„Izkupiček našega letošnjega izvoza bo dosegel 300 milijonov starih dinarjev. S tem, ko bomo del proizvodnih kapacitet preusmerili v serijsko proizvodnjo, se bosta povečala tako celoten produkt, kot tudi izvoz.“ nam je povedal predsednik delavskega sveta Ivan Cugmas.

Pozeb Edi, predsednik delavskega sveta mizarskega podjetja „SKALA“, je potožil nad prostori, v katere je ujet njihov delovni vsakdan. „Delavnice so premajhne, pa tudi naprave za varnost pri delu in posebej ventilacijske naprave za vsesavanje prahu in odpadkov so nam že dolgo trpeti. Nekaj lastnih sredstev imamo, del stroškov bomo krili iz prisojila, če ga bomo seveda dobili in v letu, če ne prej, se bodo namere tudi pri nas izboljšale.“

KAKŠNA BO USODA KOLEKTIVA »TOPOL« IZ ILIRSKE BISTRICE?

Morda k podjetju Slovenijales?

Glede na to, da proizvajajo na 40 in več let starih strojih, je nujno, da rekonstruirajo celotno tovarno ● Za naložbe se zanima tudi sosednji Lesonit ● Kaj bo s furnirnico?

Lesno industrijsko podjetje „Topol“ iz Ilirske Bistrice je do nedavnega životarilo. Bržčas se najbolj po „zaslugi“ organizatorjev proizvodnje in tistih vodilnih v podjetju, ki niso znali poiskati temu nekaj več kot 300-članskemu kolektivu prihodnosti niti ob samostojnem proizvodnem programu niti ob poslovno-tehničnem sodelovanju s kakim razvitejšim proizvajalcem. Da pa ne bi bili nedejni: „Topol“ je že bil združen s pivskim „Javorjem“, toda razprtje v kolektivu so naredile svoje in podjetje se je odcepilo. Tako je „Topol“ zadnja poslovna leta zaključeval z izgubo.

Če ne bi šlo za tako velik kolektiv, bi bržčas pristojni v občini zadevo razrešili z likvidacijo, tako pa so vztrajali in vsako leto iz družbenih blagajn poravnali primanjkljaj.

Kako leto tega so razmere v „Topolu“ le krenile na bolje. Pripovedujejo, da je temu največ pripomogel prihod novega direktorja v podjetje.

Direktor ilirsko-bistriškega „Topola“, Gortan Simončič nam je dejal:

„Lani smo ustvarili za 2,5 milijarde starih dinarjev bruto produkta. Bržčas pa bi bil poslovni uspeh še večji, če se ne bi

otepali z nenehnimi zastoji v proizvodnji. Zlasti v furnirnici in na žagi smo imeli največ težav. Vendar je pomembno to, da smo minulo poslovno leto že zaključili brez izgube.“

Letošnji podatki obetajo še veliko več. V prvih mesecih so v „Topolu“ po nekaj letih prvič prigrisali za sklade blizu 92 milijonov starih dinarjev. Z bogatijo se sicer res še ne morejo bahati, res pa je tudi to, da zdaj vedo, kaj hočejo.

V „Topolu“ se ukvarjajo z resnimi težavami, med njimi pa je prav gotovo največja ta, da proizvajajo na hudo zastarelih proizvodnih napravah. Da ne bi izgubljali besed, njihova furnirnica velja za najstarejšo pri nas. Nekoliko bolje je v obratu za proizvodnjo pohištva, zlasti odkar so navezali kooperacijske odnose z novogoriškim Meblom. Za žago pa je značilno to, da ji primanjkuje surovin za razrez, pa tudi delovne naprave so že hudo postarane.

„Zato smo se odločili za rekonstrukcijo vseh treh obratov,“ nam je razložil direktor Simončič. Celotna zamenjava strojev v obratu za proizvodnjo furnirja in na žagi ter odstranitev nekaterih ozkih grl v pohištvenem obratu bi nas veljala blizu 3,5 milijarde starih dinarjev. Računali pa smo, da bomo za rekonstrukcijo zagotovili nekaj lastnih sredstev, v znatni meri pa bi bili seveda odvisni od bančnih kreditov. Toda prav pri tem načrtu se je zataknilo. Banka nam namreč noče odobriti kredita za modernizacijo furnirnice, češ da je sredstva že dala pivskemu „Javorju“, kjer je že

stekla proizvodnja na najodobnejših strojih za proizvodnjo furnirja.“

Iz zadrege si zdaj poskušajo v „Topolu“ pomagati tako, da so pripravili zoženi program rekonstrukcije. Po tem programu naj bi rekonstruirali žago in pohištveni obrat, za kar je tudi banka pripravljena odobriti kredit. Ta naložba jih bo veljala skupno 2,9 milijarde starih dinarjev. Rekonstrukcija tudi predvideva kooperacijsko proizvodnjo s sosednjim „Lesonitom“ pri proizvodnji pohištva. V rekonstruirani žagi pa naj bi na leto razžagali približno 35.000 kubičnih metrov eksotov.

Vse pa kaže, da je tudi ljubljansko podjetje „Slovenijales“ pripravljeno pomagati „Topolu“. Nekatera znamenja namreč pričajo o tem, da bi bil Slovenijales pripravljen naložiti svoja sredstva v modernizacijo „Topolove“ furnirnice. Dokončna odločitev sicer še ni padla, pa vendar ...

„Naložba ‚Slovenijalesa‘ v našo furnirnico bi kajpak pomenila za nas ugodno rešitev“, pripominja direktor Simončič, „sicer bi morali proizvodnjo furnirja v najkrajšem času ustaviti. Če pa me vprašate, ali bo v tem primeru prišlo tudi do pripojitve našega podjetja k ‚Slovenijalesu‘, naj povem tole: če najdemo soglasje pri investiciji, potem bomo za prvo leto sklenili le pogodbo o poslovno-tehničnem sodelovanju med obema podjetjema. Kasneje pa se bomo bržčas res odločali o tem, ali se bomo pripojili k ‚Slovenijalesu‘ ali ne.“ M. Ž.

ZA TAPISOME, PREPROGE, OBLAZINJENO POHIŠTVO

Komentatorjev stol

Kako deliti?

Zadnje dni se v javnosti precej „šušlja“ o tem, da so si kolektivi denarnih in drugih zavodov, torej tisti, ki so pri skledi, takoj ko so slišali glasove o stabilizacijskih ukrepih, „po hitrem postopku“ razdelili kolikor mogoče denarja.

Najbrž je prav takšno neodgovorno ravnanje kolektivov, ki imajo možnost deliti tudi v zelo resnih gospodarskih trenutkih, botrovalo ugotovitvi republiškega ekonomskega sveta, da ni dovolj, če piše v stabilizacijskem programu, da je treba izpopolnjevati sistem delitve in osebne dohodke usklajevati z dejanskimi rezultati dela in gospodarjenja. Storitvi smo dolžni več: delitev smo dolžni usmerjati tudi družbeno, ne le kolektivno, s čvrstimi dogovori, ki naj ne vsebujejo le načelnih stališč, ampak tudi določila o organizaciji in tehniki delitve, vstevši sankcije za kršilce dogovorov.

Za kaj gre?

Delovna skupina, sestavljena iz predstavnikov sekretariata za delo ZIS, zvezne gospodarske zbornice in sveta ZSJ namreč pripravlja predlog koncepta družbene politike in mehanizma usmerjanja delitve dohodka v delovnih organizacijah, ki ga bo v kratkem predložila ZIS. V ta namen je skupina najprej konkretnije določila družbena načela in kriterije delitve. Iz predloga je razvidno, da razume pod kriteriji delitve: osnovna družbena načela, družbena merila poslovnega uspeha in kriterije za določanje politike osebnih dohodkov. Gre za naslednja družbena načela delitve, ki bi jih morali opredeliti: sredstva za osebne dohodke morajo biti odvisna od poslovnega uspeha; tisti, ki dosegajo poslovni uspeh, večji od družbene povprečja, morajo več nameniti tudi za akumulacijo; delovne organizacije, ki ustvarjajo akumulacijo, večjo od družbenega povprečja, morajo imeti tudi osebne dohodke večje, kot so povprečni; delovne organizacije morajo pri delitvi upoštevati osnove, iz katerih izvira njihov poslovni uspeh – torej obseg proizvodnje, stroške poslovanja, cene in drugo – pri določanju politike delitve pa morajo upoštevati to, da bo usklajena s gibanjem življenjskih stroškov. Ta načela naj bi precizirali z družbenim dogovorom na ravni zveze, predstavljala pa naj bi izhodiščno osnovo pri sprejemanju drugih družbenih in samoupravnih dogovorov.

Ta predlog je dejansko šele začetek gradnje sistema delitve: odločilna beseda bo ostala združenemu delu ter asociacijam neposrednih proizvajalcev, ki bodo v praksi izpolnjevali in sprejemali predloženi mehanizem družbenega in samoupravnega usmerjanja.

Čeprav gre za samoupravni dogovor na ravni zveze, pa pomeni vsebina omenjenih predlogov nedvomno dokaj avtoritativno in čvrsto oporo za oblikovanje politike in konkretnih odločitev, kako deliti v prihodnje.

V. B.

PRVA LASTOVICA

S hitrejšim razvojem kooperantske industrije bi lahko prihranili veliko dragocenih deviz

Tovarna usnja Slovenj Gradec in Zdrženje oblikovalcev obutve Jugoslavije sta pripravila sredi novembra v Slovenjem Gradcu strokovno posvetovanje o uporabi montažnih delov pri izdelavi spodnjih delov obutve. Posvetovanja so se udeležili oblikovalci obutve, tehnologi in komercialisti iz več kot polovice vseh jugoslovanskih tovarnih obutve.

Osnovna ugotovitev posvetovanja je bila, da razvoj kooperantske industrije v Jugoslaviji ni sledil hitremu razvoju industrije obutve, ki se že uvršča v sam vrh proizvajalcev obutve v Evropi. Ker drugod po svetu izredno hitro spreminjajo sisteme proizvodnje, zlasti pa tehnologijo, mora temu napredku slediti tudi naša industrija obutve. V svetu se je, na primer, v zadnjem času uveljavila popolna montaža spodnjih delov obutve, tako da bi pričakovali, da bo ta način sprejela tudi naša industrija obutve, če seveda hoče vstreci drugim. Težava pa je v tem, da mora jugoslovanska industrija obutve montažne dele v glavnem uvažati, čeprav bi jih lahko izdelovali doma.

V slovenjgraški tovarni usnja so se med prvimi pri nas odločili, da del proizvodnih zmogljivosti preusmerijo v izdelavo montažnih delov za industrijo obutve. Tako so se s proizvodnjo okvircev uvrstili med največje tovarne proizvajalce v Evropi, zaradi izredno bogate kolekcije okvircev pa so se uspeli že močno uveljaviti tudi na tujih tržiščih. Zdaj pa se v Tovarni usnja Slovenj Gradec že pripravljajo na proizvodnjo montažnih podplatov in nekaterih drugih sestavnih delov za čevljarstvo industrijo.

Udeleženci posvetovanja so zato soglasno pohvalili prizadevanja Tovarne usnja Slovenj Gradec, saj je jasno, da ob mogoče le z delitvijo dela ter ob velikoserijskih proizvodnih in kar največji racionalizaciji povečati in poceniti proizvodnjo v jugoslovanski industriji obutve. Razvoju kooperantske industrije za potrebe

jugoslovanske industrije obutve pa bi morali nasploh nameniti v prihodnje več pozornosti. Predstavniki nekaterih tovarn, kjer zdaj v manjšem obsegu izdelujejo montažne dele obutve, so na posvetovanju izjavili, da takoj odstopijo Tovarni usnja Slovenj Gradec ustrezne stroje in opremo, če se le-ta loti izdelave tudi drugih montažnih delov za industrijo obutve v velikih serijah, ker bi tako proizvodnjo samo pocenili.

Sicer pa bo slovenjgraško posvetovanje nedvomno pospešilo razmišljanja in tudi prizadevanja za hitrejši razvoj tovarne kooperantske industrije pri nas.

(an)

Poleg podpore tudi kritične ocene

Odmev na stabilizacijske ukrepe v Zasavju

V posameznih zasavskih delovnih organizacijah poudarjajo, da bodo prvi ukrepi za stabilizacijo našega gospodarstva prizadeli predvsem tiste kolektive, ki se pravkar pripravljajo na modernizacijo svojih proizvodnih zmogljivosti, ki bi jim omogočila ne samo uspešnejše poslovanje, marveč tudi povečanje izvoza.

Konkretno: v trboveljski Strojni tovarni imajo vse pripravljeno za rekonstrukcijo, ker pa bi morali večino nove opreme in naprav uvoziti iz tujine, jih bo ukrep o 50 % dinarskem pologu v banki tako prizadel, da bodo morali za nekaj časa odložiti nameravani investicijski načrt.

Pri tem pa poudarjajo, da se jim utegne vsako odlašanje začetka modernizacije hudo maščevati, ker inozemski partnerji po vsej verjetnosti ne bodo pripravljani čakati na začetno uresničevanje pogodb o poslovno-tehničnem sodelovanju. Izhod vidijo v tej tovarni samo v tem, da jim banke pomagajo s krediti za 50 % polog dinarskih sredstev za čas treh mesecev.

Napovedi, da bi kratkoročne kredite za obratna sredstva spremenili v stalna sredstva, tudi v Zasavju vsestransko podpirajo, menijo pa, da bi moralo to veljati tudi za tisti del kreditov, ki jih delovne organizacije prejemale za pripravo izvoza. Pri tem poudarjajo, da smo zdaj še bolj

zainteresirani za povečevanje našega deleža v mednarodni menjavi, zlasti seveda za izvoz in da bi ta sprostitev omogočila podjetjem, da v prihodnje več izvažajo.

V Zasavju so poleg tega soglasno podprli prizadevanja zveznega izvršnega sveta, da bi gospodarstvu vrnilo 6 % narodnega dohodka, ki ga zdaj uporablja federacija za svoje investicije ali pa za razne sklade. Prvi izračuni kažejo, da bi to predstavljalo za zasavsko gospodarstvo na leto kakih 35 do 40 milijonov din, to pa je denar, ki bi zagotovo bistveno izboljšal reproduktivno sposobnost industrijskih in drugih delovnih organizacij v revirjih.

—m—

V OBJEKTIVU

Postojnski turistični boom

V zadnjih dveh letih so v Postojni in njeni neposredni okolici zrastle številne gostinsko-turistični objekti. Samo letos je gostinsko podjetje Kras odprlo nov motel „Erazem“ v Belskem pri Postojni, nove paviljone motela Proteus in pred nedavnim prenovljen Sport hotel (prej Javornik) s štiricestnim avtomatskim kegljiščem.

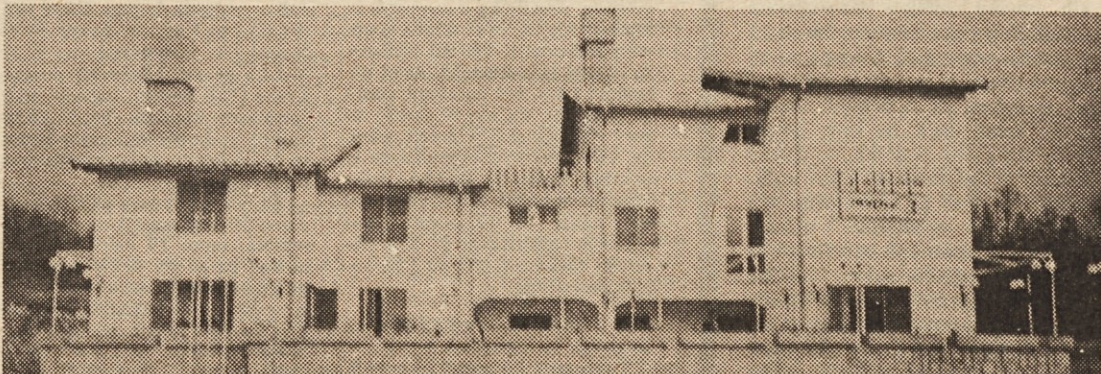
V vse to smo doslej investirali več kot milijardo tristo milijonov starih dinarjev,“ pripoveduje Andrej Miklavčič, direktor gostinskega podjetja Kras. „Ze zdaj pa pripravljamo načrte za gradnjo hotela na prostoru za hotelom Kras in za novo šeststopenjsko avtomatsko kegljišče pri motelu Proteus.“

Pred znamenito Postojnsko jamo pa gradi zavod Postojnske jame cel splet gostinsko-turističnih objektov. Več kot polovica teh objektov je že zgrajenih: v njih so novi restavracijski prostori s terasami na prostem, številne trgovine, snack bari, samopostrežna restavracija in različni za-

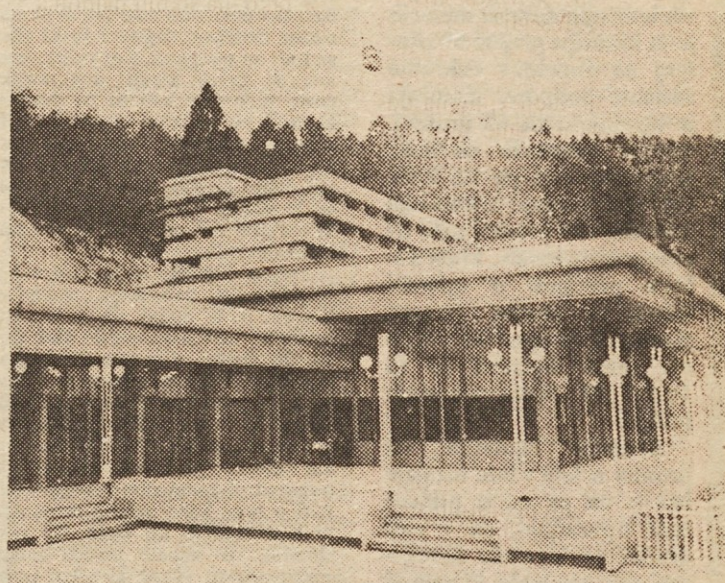
bavišni prostori. Zdaj gradijo še nov hotel s 65 sobami ter z dvema apartmajema. V objekte, ki jih gradi gradbeno podjetje Primorje iz Ajdovščine, bo zavod Postojnska jama vložil več kot 3,5 milijarde starih dinarjev. Računajo, da bodo z gradnjo končali prihodnje leto v aprilu. Novi

gostinsko turistični objekti so Postojni nujno potrebni, saj obišče letno samo jamo blizu milijon turistov z vsega sveta. Zatrjujejo pa, da se v Postojni ustavi tudi vsak petindvajseti tujec, ki potuje skozi ta kraj na morje. In teh ni ravno malo!

Foto: M. Ž.

Novi motel „Erazem“ je le 5 kilometrov oddaljen od Postojne na cesti proti znamenitemu Predjamskemu gradu. V njem je 29 ležišč v lepo urejenih dvo-in triposteljnih sobah.

Polovica gostinsko-turističnih objektov pred Postojnsko jamo je že zgrajenih. Spričo velikega navala turistov, zlasti v glavni sezoni, bodo novi prostori kako prišli prav.

Ne kampanjsko delo!

Intervju s Štefanom Marcijanom, predsednikom komisije za samoupravljanje in delovne odnose pri ObSS Kranj

DE: *Tovariš Marcijan, kaj bi lahko povedali o uveljavljanju določil XV. ustavnega amandmaja v statutih kranjskih delovnih organizacij?*

Š. M.: Od 105 delovnih organizacij, kolikor jih je v Kranju, je do sedaj predložilo na odobritev svoje nove statute 70 delovnih organizacij. Od teh smo temeljito proučili 44. To pomeni, da se je precejšen del naših delovnih organizacij resno lotil tega dela, čeprav rezultati niso vselej takšni, kot bi si želeli. Zato smo nekatere predložene statute tudi morali zavrniti. Pri tem smo pazili, da so potrebni posebne pozornosti statuti delovnih organizacij družbenih dejavnosti; zavrniti smo morali na primer statute večine šol, saj so bili preveč narejeni po enem kopitu. Kljub vsemu pa se mi zdi najresnejši problem tistih 35 delovnih organizacij, kjer doslej še ničesar niso storili za potrebno izpopolnitev statutov.

DE: *Ali bi na podlagi dosedanjega dela komisije lahko navedli kake bistvene značilnosti predloženih statutov?*

Š. M.: Menimo, da je v predloženih statutih vse preveč raznih šablonskih določil, zaradi česar so si nekateri podobni kot jajce jajcu. Iz njih niso razvidne posebne posebnosti posameznih delovnih organizacij; vse preveč se nekako na kratko uzakonjujejo tudi stari organizacijski koncepti in določajo organi upravljanja podjetja ter način njihove izvolitve in delovanja. Marsikateremu statutu manjka vsebina, ki bi kazala na to, kako daleč se je organiziralo združeno delo, kaj je njegova vsebina – še posebej na področju gospodarjenja – in kako so s tem v zvezi materializirane pristojnosti samoupravnih organov.

Poudariti kaže tudi to, da nekatera podjetja, zlasti velika, vztrajno iščejo ustrezne rešitve za razvoj samoupravnih odnosov, ki bi v duhu ustavnih določil in preizkušenih načinov uresničevale samoupravo znotraj združenega dela in na ravni podjetja kot celote. Opažamo tudi, da se je začela delitev dela na področju samoupravnega odločanja in da imajo delovne organizacije vse več kolektivnih izvršilnih organov, ki so ustanovljeni za posamezna področja dela in so najboljše poročstvo za racionalne odločitve. Vsi ti organi se pojavljajo kot pobudniki učinkovitega samoupravljanja, še posebej v poslovnem smislu.

DE: *Povejte nam kaj o načinu dela vaše komisije, predvsem tisto, kar se vam glede tega zdi najbolj pomembno!*

Š. M.: Zelo dobro sodelujemo z ustrežno občinsko službo in komisijo, ki nam posreduje tudi pismene ocene o pregledanih osnutkih statutov. Te osnutke potem proučimo tudi sami; na seji komisije razpravljamo o enem ali dveh osnutkih statutov, povabimo nanjo tovariše iz občine, s katerim sodelujemo pri tem delu in seveda tudi predstavnike sindikata in strokovne delavce iz prizadete delovne organizacije. Na seji si potem skupaj prizadevamo najti ustrezne rešitve za posamezna vprašanja. Včasih se nato dogovorimo tudi o roku, v katerem naj bi bil statut izpopolnjen.

V zvezi z vašim vprašanjem kaže verjetno omeniti tudi to, da smo predsedstvu občinske skupščine in občinskemu komiteju ZK predlagali, da ugotovitev o novih statutih delovnih organizacij kritično obdelamo na seji občinske skupščine in potem damo ustrezno navodilo oziroma priporočilo delovnim organizacijam. Ta predlog je bil sprejet in tudi že uspešno uresničen. Občinska skupščina je sprejela tudi naš predlog, da lahko njena strokovna služba v vsakem času – in ne samo v predpisanem roku – oceni osnutek statuta, da priporočilo s tem v zvezi in zahteva ukrepe.

DE: *Ali ste zadovoljni z delom vaše komisije?*

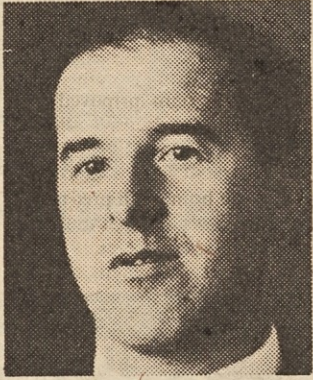
Š. M.: Da in ne. Menim, da v sedanjih razmerah to delo opravljamo kar dobro, hkrati pa sem prepričan v to, da bomo resničen uspeh na tem področju dosegli šele takrat, ko oblikovanje interne zakonodaje delovnih organizacij, predvsem pa njihovih statutov ne bo več kampanjska akcija, temveč stalno delo. Vsaka kampanja povzroča nervozo, saj ne daje časa za premislek oziroma za temeljito d.o. Zaradi tega potem tudi prihaja do prepisovanja statutov, ki seveda ne more dati res dobrih norm za samoupravne odnose v posameznih delovnih organizacijah.

M. P.

IZ RAZGOVORA Z INŽ. JAKOBOM DOLENCEM, PREDSEDNIKOM OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA V PTT KRANJ

POSKRBE TI ZA LJUDI!

Vsaka medalja ima dve plati. Če bi si v tej luči ogledali gospodarjenje kranjskega PTT podjetja, bi ugotovili, da je kot prvo v Sloveniji in v državi povsem avtomatiziralo telefonski promet. Tako so ravnali v prid celotne Gorenjske, z druge strani pa drži tudi ugotovitve, da so to storili pravzaprav v lastno škodo, saj so si morali krepko zategovati pasove.

delitvi osebnih dohodkov v tem smislu, da nihče ne bo zaslužil manj kot 910 dinarjev na mesec. Sindikat se je potegoval za minimum 900 din, samoupravni organi pa so še nekaj primaknili.

„Naloge v zvezi z uresničevanjem programa za modernizacijo PTT prometa na našem območju vsem dosedanjim uspehom navkljub najbrž še niso izčrpane. Naj to pomeni, da se boste tudi poslej odrekli osebnim dohodkom, da bi uresničevali tisto, kar je splošnega družbenega pomena?“ smo vprašali predsednika osnovne organizacije v PTT podjetju Kranj inž. Jakoba Dolenca.

„Bomo videli, kako bo!“ je odvrnil naš sobesednik, ki se prav zdaj intenzivno pripravlja na občni zbor svoje sindikalne organizacije. „Prerok sicer nočem biti, dejal pa bi, da bomo investicije malo zavrli v korist standarda naših ljudi. Poglejte: ob vsem, kar smo dosegli, smo do letošnjega polletja med vsemi delovnimi organizacijami prometa in zvez v občini imeli najslabše zasluzke. Draginjo in težke delovne razmere pa čutijo tudi naši ljudje... Prav zavoljo tega smo se v podjetju že dogovorili za spremembo pravilnika o

Ce je problematika osebnih dohodkov vsaj za zdaj urejena, pa bo sindikat pred samoupravne organe postavil zahtevo, naj bi glede na veliko številno prošilcev – tudi v prihodnje iz sklada skupne porabe odobrivali vsaj toliko kreditov kot doslej, če več ne bi mogli. Druga naša zahteva pa je, da bi na dopust izven kraja bivališča odhajalo čimveč PTT delavcev. Mislimo celo na to, da bi bilo najbolj primerno, če bi kupili svoj počitniški dom nekje ob morju.

To, o čemer sem govoril, bo bržčas tudi najvažnejša vsebina bližnjega občnega zbora naše sindikalne organizacije,“ je zaključil inž. Jakob Dolenc.

O stanovanjih tako in drugače

Tajnik sindikalne organizacije v SGP Projekt Kranj o vsebini občnega zbora

„Občni zbor osnovne sindikalne organizacije bomo imeli v prvi polovici decembra,“ je povedal France Babnik, tajnik sindikalne organizacije v splošnem gradbenem podjetju „Projekt“ Kranj. „V pripravah na občni zbor smo pred nedavnimi sklicali tudi sestanke z vsemi predsedniki naših sindikalnih pododborov. Še pred občnim zborom bodo namreč pododbori po delovnih enotah obravnavali gradivo za občni zbor, dali nanj pripombe in predlagali, o čem naj bi razpravljali na občnem zboru.“

„Čeprav še nimate povsem pripravljenega gradiva za občni zbor,

verjetno že zdaj lahko ocenite, kateri so problemi, ki bi jih morali obravnavati?“

„Beseda na občnem zboru bo zagotovo najprej stekla o družbenem standardu naših delavcev. Še do nedavnega namreč nismo zadovoljili

vsem zahtevam o minimalnih standardih v delavskih naseljih, ki jih narokuje družbeni dogovor in ki smo ga tudi mi podpisali. Kot vidite, smo lani že začeli graditi nov samski dom, prihodnje leto pa bo dom, v katerem bo prostora za več kot 300 delavcev, dograjen. Kljub temu smo že doslej bivanje naših delavcev dojak dobro uredili. Le še petnajst jih je, ki stanujejo v klasičnih barakah, ki res niso več primerne za normalno življenje.“

France Babnik, ki je tudi vodja Projektovega delavskega naselja v Kranju, je še dodal, da se je pred kratkim v nov stanovanjski blok vselilo 20 družin, v neposredni bližini samskega doma pa gradijo za delavce še en stanovanjski blok za kakih 30 ali 35 družin njihovih delavcev.

„Za stanovanja delavcev smo dokaj dobro poskrbeli. Morali pa bomo na občnem zboru spregovoriti tudi o tem, kako delavci skrbijo za te lepe objekte, saj vsega, kar smo zgradili, ne smemo uničiti zaradi malomarnosti včasih le nekaj posameznikov. Tudi ta stran življenja naših delavcev naj bi bila v prihodnje ena izmed skrbi osnovne sindikalne organizacije.“

Pomoč sindikata

Pri ObSS Kranj deluje posebna komisija za dodeljevanje socialnih podpor. V prvih letošnjih devetih mesecih je ta komisija prejela 69 prošenj za dodelitev enkratne socialne podpore. Komisija je ugodno rešila 45 prošenj, dve je odstopila občinski skupščini, eno pa RS ZSS. Preostale prošnje je komisija zavrnila, ker prosilci niso izpolnjevali pogojev, ki jih določa pravilnik o uporabi sklada za pomoč članom sindikata. Skupno so v Kranju letos izplačali že za 16.517,80 N-din socialnih podpor.

Komisija ugotavlja, da prosilci iz leta v leto ostajajo isti – da pa vsi ti primeri tudi opozarjajo, da v naši družbi ne bi smeli dovoljevati tolikšne bede, ki najbolj prizadene mlade delavce – samohranilke.

KAKO JE Z NADOMESTILI ZA ČAS BOLEZENSKEGA DOPUSTA V KRANJSKI OBČINI?

Kaj je to solidarnost?

Dr. Mario Kocijančič, vodja službe za medicino dela v kranjskem zdravstvenem domu in član plenuma Občinskega sindikalnega sveta Kranj je pogovor na temo, kako so v kranjskih delovnih organizacijah uredili nadomestila za čas bolezenskega dopusta do 30 dni, začel z naslednjo prispevko:

„V Egiptu so že štiri tisoč let pred našim štetjem sužnje, ki so gradili piramide, oprostili dela, če so zboleli in jim za čas boleznih dali boljšo hrano, da bi kasneje lahko spet delali. Ali: v Idriji so leta 1836, torej v času prosvetljenega absolutizma prvi na svetu priznali rudarjem nadomestilo osebnih dohodkov za čas boleznih v višini 75 %. Kako pa je v Kranju, me sprašujete? Porazno! Pri nas je celo podjetje, ki ne prizna delavcem za tri dni boleznih niti dinarja nadomestila, v drugem podjetju pa prizna le 20 % nadomestila za čas tridnevnega bolezenskega dopusta. Takih podjetij, ki pa ne izpolnjujejo zakonskega določila, ki pravi, da to nadomestilo ne sme biti nižje kot 60 % rednih osebnih dohodkov, pa je veliko.“

„Zakaj tak odnos v kranjskih delovnih organizacijah do lastnih delavcev?“

„Višino nadomestil so v pravilnikih povsod sprejeli samoupravni organi in ji s pravno-formalne strani ni možno oporekati. Gledano na to s strokovnega in socialnega vidika pa se sprašujem, ali so delovne organizacije sploh imele na voljo objektivne strokovne podatke, na osnovi katerih bi naj določale višino nadomestil, in ali so pri sprejemanju teh pravilnikov upoštevale mnenje obratnih in pristojnih zdravnikov in zdravstvene službe sploh, kolikšna naj bodo ta nadomestila. Mislim, da so v večini primerov odločali na pamet, in največkrat z zmotnim mnenjem, da se da na ta način veliko prihraniti.“

„Katero kategorijo delavcev pa v kranjski občini največkrat iščejo zdravstveno pomoč?“

„Največ je bolnih delavcev z najnižjimi osebnimi dohodki, tistih, ki prejemajo na mesec 1.000 dinarjev ali pa še toliko ne. To pomeni, da je delavec z nizkim standardom še bolj prikrajšan. Rad bi ob tem poudaril, da nadomestilo osebnih dohodkov v času boleznih ni nikakršno darilo, marveč izraz socialistične solidarnosti do človeka, ki je v stiski.“

„Iz tega sledi, da so naloge sindikalne organizacije pri urejanju nadomestil za čas bolezenskih dopustov precejšnje. Zakaj se boste konkretno borili v kranjskih sindikatih?“

„Vse tiste delovne organizacije, ki so določile nadomestila nižje kot določa zakon, bomo najprej opozorili

na nezakonitost pravilnikov o nadomestilih ter hkrati zahtevali, da višino nadomestila uskladijo z zakonskimi določili. Osnovne sindikalne organizacije pa si bodo morale prizadevati, da se spodnja meja nadomestil dvigne na 80 % in 90 %, tako da bodo nadomestila osebnega dohodka za čas boleznih enaka, če jih izplačujejo delovne organizacije ali pa skupnosti zdravstvenega zavarovanja.“

Znano je namreč, da so tisti, ki zavoljo boleznih ne morejo na delo, večkrat prikrajšani: zmanjša se jim osebni dohodek, izgubijo pa tudi osnovo za dodatek na stalnost. Zlasti pa so prikrajšani takrat, ko

osebni dohodki hitreje naraščajo, kar se je zgodilo prav letos, ko so osebni dohodki v primerjavi z minulim letom porasli za blizu 24 %, ob čemer so se zelo povečali tudi stroški. Zato tudi predlagamo, da v takšnih primerih, ko osebni dohodki in življenjski stroški naraščajo, delovne organizacije predvidijo v pravilnikih revalorizacijo nadomestil, tako da nadomestilo za čas boleznih do 30 dni v našem primeru ne bo znašalo manj kot 70 % povprečnega osebnega dohodka v tekočem letu in ne manj kot 80 % za čas boleznih nad 30 dni.“

BILANCA NEKE SKRBI

● Kako so v delovnih organizacijah letos delili regrese za dopust

Občinski sindikalni svet v Kranju že nekaj let sledi temu, kako v delovnih organizacijah skrbje za oddih in rekreacijo zaposlenih. Še veliko več, svet si je že pred časom zadal za svoje programsko nalogo, naj bi v delovnih organizacijah izoblikovali posebne pravilnike o dopustih in regresih, da naj bi iz sklada skupne porabe namenili del sredstev za oddih in rekreacijo, ki bi naraščala tako, kot naraščajo osebni dohodki, da naj bi dobili regres vsi delavci in v enaki višini, da naj bi delovne organizacije še posebej namenile sredstva zalegotovanje socialno ogroženih, zanje panaj bi prispevale tudi osnovne organizacije po 5 %, občinski sindikalni svet pa 3 % svojega proračuna.

In kakšna je letošnja bilanca dopustov in regresov?

Povzemimo nekaj osnovnih podatkov izobširne ankete, ki jo je občinski sindikalni svet v Kra-

nju izvedel v 74 delovnih organizacijah.

– Tri delovne organizacije regresa niso izplačale (Gorenjski tisk, Živila in Brdo), razmerje med izplačanimi regresi na zaposlenega pa znaša 1:10;

– Najnižje regrese so izplačali v podjetju Usluga Kranj (80 N-din), v Varnost Kranj (100 N-din), v Tekstilindusu (120 N-din) in na železniški postaji Kranj (150 N-din), najvišje pa v Gorenjski kreditni banki (850 N-din), v skupščini občine Kranj in Višji šoli za organizacijo dela (800 N-din)

Za nezaposlenega družinskega člana 56 organizacij ni izplačalo regresa, samo 29 delovnih organizacij pa je pri delitvi regresov upoštevalo tudi otroke;

– Samo 11 organizacij je izplačalo med člane regres v različnih zneskih, preostale pa v enakih.

Spričo teh dejstev v občinskem sindikalnem svetu zdaj

predlagajo, da bi se v osnovnih organizacijah morali zavzeti mimo že sprejetih nalog še za naslednje:

– Vsaka delovna organizacija mora za regresiranje letnih dopustov oblikovati sklad za rekreacijo, v katerega naj nameni od 300 do 600 din za zaposlenega.

– V kranjski občini naj ne bi bilo nižjega regresa od 400 din za zaposlenega, razmerje med najnižjim in najvišjim regresom v občini pa se naj zniža na 1:1,75.

– Delovne organizacije naj izplačujejo regres v enkratnem znesku in v mesecu odhoda na dopust.

– Regres za nezaposlenega družinskega člana naj bi znašal od 100 do 150 N-din, za otroka pa od 50 do 100 N-din.

– Osnovne organizacije pa naj sproti spremljajo učinke in problematiko oddiha in rekreacije zaposlenih, da bi tako lahko tudi pravočasno ukrepale.

O letnem programu

Na kranjski gimnaziji bodo imeli prihodnje sredo občni zbor sindikalne organizacije. Zato smo obiskali profesorja Janeza Robasa in ga zaprosili, da nam pove kaj več o tem, kako potekajo priprave za občni zbor in zaradi katerih problemov bo na zboru izrečenih največ besed. Profesor Robas, ki je predsednik sindikalne organizacije na gimnaziji, nam je med drugim povedal:

„Naš kolektiv je razmeroma majhen, zato predstavlja sindikat obenem tudi delovno skupnost, ki se sproti spoprijema s tekočimi problemi in jih po svojih najboljših močeh tudi rešuje. Občni zbor bo tako lepa prilika, da se pogovorimo predvsem o našem letnem programu. V diskusiji pa bomo obdelali tudi aktualna vprašanja okoli Kataloga 2 kot mu pravimo, in kajpak, govora bo zanesljivo tudi o stanovanjskem vprašanju, ki je trenutno za enega člana našega kolektiva zelo pereče, čeprav poudarjam, da nam občina pomaga pri tem. Skratka, občni zbor sindikata bomo izkoristili za to, da se pogovorimo o vsem, kar nas danes najbolj teži. Prepričan sem tudi, da po občnem zboru sindikat ne bo počival in da bo skušal sklepe kar najhitreje uresničiti.“

Kako iz zagate?

Vse kaže, da bo Franc Istenič letos že četrty izvoljen za predsednika izvršnega odbora sindikalne organizacije v kranjskem Tekstilindusu. To pomeni, da res temeljito pozna probleme te velike delovne organizacije, ki šteje 2800 ljudi in je po številu zaposlenih na drugem mestu v kranjski občini.

„Redni letni občni zbor naše sindikalne organizacije bo sredi naslednjega meseca, točneje 17. decembra...“, je pripovedoval Franc Istenič. „Spričo težavnih razmer, v katerih je že lep čas naš kolektiv, bomo razpravo seveda posvetili predvsem gospodarjenju, našim nadaljnjim poslovnim odločitvam. Odkrito bomo morali spregovoriti o potrebni preusme-

ritvi in s tem v zvezi o investicijah. Zavedamo se namreč, da je naša prihodnost edinole v preusmeritvi proizvodnega programa...“

„Nam lahko že danes zaprete kaj konkretnega o teh načrtih?“

„V tovarni se vsi zavedamo, da z artikli, ki jih danes proizvajamo, ne bomo kos številnim problemom. Zato bomo morali čimprej preusmeriti svojo proizvodnjo na kvalitetnejše in bolj iskane tkanine. Vse kaže, da bomo v prihodnje izdelovali manj bombažnih tkanin in te kvalitetnejše ter da bomo začeli proizvajati tkanine iz sintetične in polinozike, po katerih je na trgu veliko povpraševanje...“

Iz razgovora s Francem Isteničem smo tudi izvedeli, da občni zbor sindikalne organizacije v Tekstilindusu ne bo mogel obiti osebnih dohodkov zaposlenih. Povprečni osebni dohodki v Tekstilindusu namreč dosega komaj 1040 dinarjev, s tem pa se delavci tega podjetja uvrščajo med najslabše plačane zaposlene v kranjski občini.

„Še težji problem kot to pa je dejstvo, da prejema veliko delavcev — mislim, da bi morali govoriti o kakih 7 do 8 % — za svoje delo manj kot 700 dinarjev na mesec. To je tudi krivo močni fluktuaciji, ki nam povzroča hude težave pri uresničevanju naših načrtov...“, je še povzel Franc Istenič.

Najprej statut

Po občnem zboru sindikalne organizacije v kranjski Planiki

V kranjski tovarni obutve Planika so letos pohiteli z občnim zborom sindikalne organizacije. Medtem ko drugod šele potekajo priprave na ta pomemben dogodek, v Planiki že uresničujejo naloge, ki so si jih zadali na občnem zboru. O tem, kje bodo najprej zagrabili, nam pripoveduje Stane Pirnat, predsednik sindikata v Planiki:

„Na občnem zboru smo se domenili, da bomo dali prednost statutu, ki ga resnici na ljubo povedano, še nismo uskladili s XV. amandmajem. Pričakujem, da bo

bomo hoteli v korak s časom. Na občnem zboru smo zato zahtevali ne samo dopolnilno strokovno izobraževanje, temveč tudi družbeno-ekonomsko izobraževanje delavcev. Sindikat se je tudi zavzel, da vprašanje družbeno-ekonomske vzgoje delavcev opredelimo s statutom, da torej opredelimo pravice in dolžnosti posameznikov in podjetja tudi na tem področju.

Seveda smo na občnem zboru razpravljali tudi o standardu zaposlenih. Ker smo prepričani, da se z 800 dinarji mesečnih prejemkov ne da kaj prida živeti, smo sklenili, da moramo to mejo prestaviti, seveda v skladu s produktivnostjo.

Se za marsikaj smo se domenili na občnem zboru, toda naj omenim le še pobudo našega sindikata, da bi naj občinski sindikalni svet pripravil družbeni dogovor o regresiranju oddiha. Zelimo namreč, da bi se slednjič le domenili za enotno politiko na področju regresiranja, saj dosežanja praksa, za katero so značilne neverjetne razlike, kvarno vpliva na razpoloženje in s tem na storilnost zaposlenih...“

to zahtevno delo, vendar, čim bolj se bomo potrudili, tem več bomo potlej imeli od statuta. Med drugim smo sklenili, da bo moral akt tudi zelo natančno opredeliti mesto in vlogo družbenih organizacij v podjetju. Gre za dolžnosti pa tudi pravice družbenih organizacij, o katerih si doslej nismo bili dovolj na jasnem.

Na občnem zboru smo tudi sklenili, da bo moral kolektiv v prihodnjem obdobju več storiti za izobraževanje zaposlenih. Res je, uspeli smo močno zmanjšati število delavcev z nedokončano osnovno šolo, vendar to je še vedno premalo. Tehnologija v naši stroki namreč tako hitro napreduje, da si brez dobro strokovno podkovanih delavcev ne moremo več zamišljati visoke produktivnosti. Skratka, v Planiki bomo morali v osnovi spremeniti kadrovske strukture, če

Politična šola

Sindikati v Kranju opozarjajo na čedalje večjo potrebo po sistematičnem in poglobljenem družbeno-ekonomskem izobraževanju članstva. Zato skupno z Delavsko univerzo „Tomo Brejč“ zdaj ObSS Kranj pripravlja posebno politično šolo. V politični šoli se bodo slušatelji seznanili z nekaterimi aktualnimi vprašanji gospodarskega razvoja in gospodarjenja, z idejnimi problemi samouprave, o delovanju sindikatov danes, s problemi družbenega standarda ter z mednarodno aktivnostjo.

Sprašujejo se danes, kako bo jutri

Očitno pa je, da atributi, ki jih še vedno tako zelo radi pripisujemo kranjski občini, kot denimo industrijsko najrazvitejši, najbogatejši in kdove kaj še vse, še zdaleč niso več resnični.

Zaprosili smo avtorja študije in strokovnega sodelavca ObSS Kranj dipl. oec. Franca Bohinca, da povzame nekatere najpomembnejše ugotovitve in spoznanja. Pripovedoval nam je:

Koncentracija nekaterih industrijskih dejavnosti bi morala Kranju zagotavljati nadpovprečne poslovne rezultate, saj so znane prednosti množične proizvodnje. To pomeni, da koncentracije ni spremljalo večanje tehnične opremljenosti dela, izboljšanje kadrovske strukture, prizadevanja za modernejšo organizacijo dela; tudi proizvodnja ni bila vselej usklajena z zahtevami tržišča.

Za sedanje stanje kranjske industrije je značilno, da ugotavljamo podpovprečno tehnično opremljenost dela, zavoljo česar je razpolagal kranjski industrijski delavec v letu 1969 s 2,2 % manj delovnih priprav — in to precej slabše kvalitete — kot pa slovenski industrijski delavec. To je najpomembnejši dejavnik, ki povzroča nižjo produktivnost dela; v minulemu letu je bila raven storilnosti kranjske industrije za 9 % nižja od storilnosti industrije v republikli! Druga pomembna značilnost pa

je v tem, da je bila v minulemu letu akumulativnost kranjske industrije za 38 % manjša od republiškega povprečja. Razen tega obveznosti za odplačilo anuitet v industriji Kranja presegajo vsakoletno formirano maso poslovnega sklada za 21 %, industrija v republiškem merilu pa ima v poprečju za 33 % nižje obveznosti za odplačilo, kot znaša letna vsota poslovnega sklada.

Skratka, lahko bi govorili o dokaj kritičnem položaju kranjske industrije. In realne možnosti, da bi se razmere spremenile?

NAPOVEDUJEJO PRESTRUKTURIRANJE

Strokovni sodelavec občinske sindikalne sveta v Kranju Franc Bohinc zatrjuje, da so razgovori v večini delovnih organizacij razkrili, da vodstva resno razmišljajo o prihodnosti.

„V večini kolektivov predvidevajo za naslednje petletno obdobje pomembne spremembe v proizvodnem programu, opremljenosti, organizaciji in tehnologiji. Ponekod razmišljajo celo o temeljnih spremembah proizvodnega programa. Pri tem nastaja čedalje večja potreba po kvalificiranem in strokovnem kadru, obeta se znatno število na novo odprtih delovnih mest. Tudi politika nagrajevanja doživlja spremembe, nagrajevanje postaja pomemben dejavnik poslovne politike.“

Pri vsem tem pa gre tudi za nekatere senčne plati. Tako je očitno, da naravni prirastek v prihodnjem obdobju ne bo mogel pokriti potreb, kot jih predvideva industrija po novem kadru. Razmerje v delitvi dohodka med družbo in delovno organizacijo se je za delovne kolektive prej poslabšalo kot izboljšalo, kar pomeni, da so v marsičem omejene možnosti za hiter razvoj, hitrejši razvoj pa zavirajo tudi težki kreditni pogoji bank in siceršnja prezadolženost podjetij. Ti in še mnogi drugi momenti pa govore o tem, da se bomo morali o prihodnjem razvoju še veliko pomenkovati.“

NAPOTILO ZA AKCIJO

Dejstva, ki jih je razkrila tako analiza kot kasnejši razgovori v delovnih kolektivih, so privedli občinski sindikalni svet v Kranju do sklepa, da bo s svojimi ugotovitvami seznanil občinsko skupščino, naj ugotovljene razmere upošteva pri snovanju bodočega srednjeročnega programa razvoja. Obenem pa je občinsko sindikalno vodstvo sklenilo pozvati vse osnovne organizacije sindikata, naj bi občne zore izrabile kot prvo priložnost, da preanalizirajo razmere, uspehe in težave, s katerimi se srečujejo pri gospodarjenju, predvsem pa da poskušajo realno začrtati svojo pot v prihodnost.

skega delavca, predvsem pa, kakšna prihodnost se mu obeta in kaj storiti, da bi bila čimbolj svetla, se je lotil analize pogojev in uspehov gospodarjenja v kranjskih gospodarskih organizacijah. Prvi del naloge — primerjava pogojev in uspehov gospodarjenja nekaterih najpomembnejših industrijskih podjetij z industrijo v republikli — je že opravljen. Še več: občinski svet je že pripravil razgovore v vseh analiziranih industrijskih podjetjih in si tako tudi po tej poti ustvaril podobo sedanjih in predvidenih razmer.

Tri osrednje točke

„Na občnem zboru naše sindikalne organizacije se bomo lotili problemov, ki že dlje terejo naš kolektiv“, nam je povedal Janko Plešič, predsednik sindikata in trgovskega podjetja „Zivila“, sicer vodja skupnih služb v podjetju.

„Najbolj nas še zmeraj pesti to, da nimamo ne ustreznih poslovnih prostorov niti primernih skladišč za naše blago. Vse to nas zelo ovira pri poslovanju. Na občnem zboru sindikalne organizacije bomo zato vsakekor morali podpreti načrte o gradnji novih poslovnih prostorov, to vprašanje je za nas življenjskega pomena. Zavzeli se bomo tudi proti visokim najemninam, ki naj jih za poslovne prostore zaračunava stanovanjsko podjetje. Nevzdržno je že, da imamo kar tri četrte poslovnih prostorov, ki se ne štejejo za naša osnovna sredstva. Tako smo prikrajšani pri amortizaciji, pa tudi naše naložbe v modernizacijo teh prostorov niso tako učinkovite, kot bi morale biti. Tretje, česar se bomo tudi morali dotakniti na občnem zboru, pa je izobraževanje zaposlenih. Splošen napredek, predvsem pa nagel razvoj turizma na Gorenjskem terja tudi od naših delavcev več znanja.“

V pripravah na naš občni zbor smo sklicali že veliko sestankov izvršnega odbora, na katerih smo se že natančno dogovorili, kako bo občni zbor potekal in kakšna bo njegova vsebina. Gradivo za občni zbor, ki obsega poročilo o dosedanjem delu sindikalne organizacije, poročilo o finančnem poslovanju, spremembe pravice osnovne sindikalne organizacije ter seznam evidentiranih kandidatov za nov izvršni odbor pa bomo te dni razdelili med člane.“

Dandanašnji čas zahteva celovito osebnost

Kranjski sindikati zahtevajo, da postane skrb za izobraževanje sestavni del poslovne politike in družbeno politične dejavnosti

Če ne bi upoštevali vseh tistih podatkov, ki v celoti razgaljajo kadrovske strukture kranjskega gospodarstva, tudi če bi spregledali vse tiste načrte, ki jih v občini kujajo na vseh področjih družbenega življenja in ki so oprti razen na investicije v stroje tudi na nove kadre, pa ponazarjajo trenutne razmere in naloge podatek, da kar 36 % zaposlenih nima dokončane osemletke. Že ta podatek pričča, da smo doslej gospodarstvo razvijali predvsem z investiranjem v stroje, pri čemer je bilo izobraževanje zaposlenih nekaj povsem tujega v poslovni politiki.

Sindikati v Kranju ugotavljajo, da so potrebe po strokovni usposobljenosti že danes večje, kot pa je dejansko stanje, z nadaljnjim razvojem pa bodo te razlike še naraščale, če seveda ne bodo delovne organizacije v svojih razvojnih programih predvidele ukrepov, ki naj zagotove hitrejšo usposabljanje zaposlenih in hitrejšo stopnjo spreminjanja kadrovske strukture, kot pa načrtujejo stopnjo porasta proizvodnje. Od tod tudi stališče sindikatov, ki pomeni hkrati že napotek za akcijo:

— Razvojne programe delovnih organizacij in družbenopolitičnih skupnosti bo možno uresničiti le, če bodo izkoriščene vse umske sposobnosti zaposlenih občanov. Zato naj bo delovanje vseh samoupravnih organov v delovni organizaciji in v občini ter družbeno političnih orga-

nizacij usmerjeno k uresničitvi tega cilja.

Hkrati s tem pa v kranjskih sindikatih ugotavljajo, da v večini delovnih organizacij v dosedanjih razvojnih programih le niso predvideli konkretnih planov potreb po kadrih in po njihovi bodoči kvalifikacijski strukturi. To dejstvo je toliko bolj zaskrbljivo, ker že sedanja kvalifikacijska struktura razkriva občutne vrzeli. To zlasti velja za srednjo, višjo in visoko strokovno izobrazbo ter za visoko kvalificirane delavce — ugotavljajo v kranjskih sindikatih. K temu pa pristavljajo:

— Če hočemo takšna nesorazmerja med dejanskim stanjem in zahtevami odpraviti, potem mora biti plan potreb po kadrih sestavni del slehernega razvojnega načrta.

Ker podatki pričajo, da še vedno 38 % mladih ne dokonča osemletke — s čimer pa so jim praktično zaprta vrata nadaljnega izobraževanja in usposabljanja v rednih šolah — so delovne organizacije dolžne zagotoviti, da ta del mladine pride do potrebne izobrazbe in strokovnosti ob rednem delu. Se pravi, da bi morali zasnovati stalen proces izobraževanja ob delu.

— Ob planih potreb po kadrih je potrebno pripraviti tudi program izobraževanja ob delu za naslednja temeljna področja: omogočiti dokon-

čanje osnovne šole vsem tistim delavcem, ki še niso stari 35 let, omogočiti pridobitev kvalifikacije ozkega ali širokega profila, omogočiti pridobitev srednje, višje ali visoke izobrazbe.

Ta, lahko bi rekli temeljna stališča kranjskih sindikatov pa seveda vključujejo še nekatere druge zahteve. Tako, na primer, sindikati zahtevajo, da delovne organizacije zagotovijo primerne pogoje za študij in za izobraževanje ob delu, potrebna sredstva. Predlagajo tudi, da bi naj sprejeli v občini dogovor o ustanovitvi posebnega medpodjetniškega centra za izobraževanje zaposlenih ob delu. In slednjič:

— V sistemu samoupravljanja potrebujemo celovito človekovo osebnost, to je strokovno in družbeno razgledanega človeka. Zato moramo enako vrednotiti strokovno in drbeno usposabljanje zaposlenih. Sindikati vztrajamo, da je družbeno-politično usposabljanje delovnih ljudi vsakodnevna skrb vseh dejavnikov v delovnih organizacijah in v širši družbeni skupnosti.

Skratka, če bi hoteli strniti v bistvo temeljna stališča kranjskih sindikatov, potem bi morali reči: izobraževanje mora postati sestavni element poslovne politike, prav tako pa tudi sestavni del družbenopolitične aktivnosti.

● STANKO HRIBAR, PREDSEDNIK SINDIKALNE ORGANIZACIJE V ZAVAROVALNICI »SAVA«:

Spremeniti moramo statut

„Kako se pripravljate na občni zbor osnovne sindikalne organizacije?“ smo vprašali Stanka Hribarja, predsednika sindikalne organizacije, sicer pa zavarovalnega referenta v kranjski poslovni enoti zavarovalnice „Sava“.

„Za občni zbor osnovne sindikalne organizacije, ki bo 11. decembra, se že dlje temeljito pripravljamo. Na eni izmed zadnjih sej izvršnega odbora smo že pregledali gradivo, zlasti podrobno pa smo predelali poročilo, ki je zajelo vso dejavnost med obema občnima zboroma. Še pred občnim zborom bomo za vse naše članstvo organizirali tudi predavanje in na koncu se razgovor o političnih ciljih in nalogah slovenskih sindikatov. To bomo storili zaradi tega, da ne bi na občnem zboru razpravljali le načelno, marveč o konkretnih problemih, ki tarejo našo delovno organizacijo.“

„In kaj bo osrednja tema razprave na občnem zboru?“

„Pogovoriti se bomo morali predvsem o statutu naše zavarovalnice. Čeprav smo ga že sprejeli, si naša sindikalna organizacija prizadeva, da bi ga spremenili. Ugotovili smo namreč, da je tako po formalni kot po pravni strani naš statut zelo pomanjkljiv in vnesene spremembe niso povsem v skladu z določili XV. ustavnega amandmaja. Glede na to, da smo organizacija združenega dela, v statutu tudi nismo dovolj natančno opredelili pristojnosti samoupravnih in izvršnih organov. Te pristojnosti se zdaj med seboj prepletajo in prav lahko se primeri, da bi to povzročilo nesoglasja v odnosih pa tudi v poslovanju in v politiki delitve.“

Praksa ali spodrsljaj?

Stabilizacijske ukrepe ali bolje rečeno „predlog ekonomske politike in izhodišč za zbiranje ter porabo sredstev za kritje splošno družbenih potreb za leto 1971“ je Izvršni svet Skupščine SRS predložil poslancem prej, preden se je o izhodiščih, ki konkretno zadevajo posamezna področja, posvetoval s samoupravnimi asociacijami. Res, da je to le prva varianta predloga ekonomske politike v prihodnjem letu, ki jo Izvršni svet predlaga skupščini in ki bo zato v nekaterih točkah lahko doživel tudi spremembe, kot je v svojem uvodu povedal predsednik Izvršnega sveta Stane Kavčič na posvetu s predsedniki občinskih skupščin. Pa vendar bi najbrž težko našli koga, ki bi se s tako prakso (če bi prešla v navado, seveda) sprijaznil. Zato bo republiška izobraževalna skupnost svoje mnenje o takšnem načinu dela sporočila Izvršnemu svetu, je povedal predsednik Izvršnega odbora RIS, Ludvik Zajc, na seji predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti

Pa šeres je

Gospodarstvo bomo ozdravili s pametjo, pamet pa zahteva znanje in še enkrat znanje. Zato je iluzorno pričakovati, da bomo gospodarstvo spravili na trdno osnovo z nekaj prihranjenimi milijoni, s katerimi bomo spodrezali korenine znanju, je dejal eden od razpravljavcev na seji predsedstva RO sindikata delavcev družbenih dejavnosti, ko so se pogovarjali o tem, kako so obravnavane družbene dejavnosti v predlogu IS o ekonomski politiki in izhodiščih za zbiranje ter porabo sredstev za kritje splošno družbenih potreb v prihodnjem letu.

Temu ni kaj oporekati. Pa tudi tistim ne, ki pravijo, da ne verjamejo napovedim, da se družbeni in življenjski standard delovnih ljudi s stabilizacijskimi ukrepi ne bo zmanjšal. Kako ne, ko pa bo tudi za pomembni del družbenega standarda – za zdravstveno varstvo – manj denarja, kot pa bi ga – ob polni in odgovorni vključitvi te dejavnosti v stabilizacijske ukrepe – potrebovali. Ali pa bomo zdravstveni standard in obseg obdržali in materialna bremena prevalili na zdravstvene delavce? – ar

Cerknica iz dneva v dan spreminja podobo. Pred nedavnim so asfaltirali skoraj vse ulice. Okoli Cerknice pa kot gobe po dežju rastejo enodružinske stanovanjske hiše, ki jih gradijo delavci „Bresta“ pa tudi delavci iz drugih cerkniških podjetij, kot so Gozdno gospodarstvo, Kmetijska zadruga, trgovsko podjetje „Škocjan“. Takšna naselja družinskih hišic, kot ga vidimo na našem posnetku, so v Cerknici še tri, in sicer na Kamni Gorici, Peščenku in v Želšah. – Foto: M. Ž.

RAZPRAVA O PREDLOGIH STATUTOV KOMUNALNIH SKUPNOSTI ZDRAVSTVENEGA ZAVAROVANJA DELAVCEV

Kako uokviriti pravice?

Statuti komunalnih skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev počasi dobivajo svojo podobo. V razpravah, ki so ponekod zajele zelo širok krog zavarovancev, so izoblikovali pravice in dolžnosti, ki jih bodo, ko bodo statuti sprejeti, imeli zavarovanci. Tam, kjer so se v razprave organizirano vključili tudi vsi družbeno-politični dejavniki, so bili predlogi konkretni in zato tudi koristni. S posebno pozornostjo so se na te razprave pripravili tudi sindikati in na mnogih področjih so bili občinski sindikalni sveti tudi organizatorji razprav.

V vseh razpravah je prišla do izraza podpora hotenjem, da bo postala skupnost komunalne skupnosti zavarovancev v prihodnje bolj samostojna, da bo lahko sama določala pretežni del obsega pravic kot tudi obveznosti. Poudarjali pa so, da se bo potrebno z resnično najširšim družbenim dogovarjanjem, v katero bi bilo treba vključiti občinske skupščine, občinske sindikalne svete ter delovne organizacije, sporazumeti za izhodišča ob oblikovanju prispevne stopnje v zdravstveno zavarovanje delavcev.

Velikokrat je bila v razpravah prisotna tudi participacija zavarovancev. Mnogi so menili, da bi bilo treba določiti cenzus, da bi tako opostili plačevanja prispevkov tiste, ki imajo nizke osebne dohodke, nizke pokojnine ali pa socialno ogrožene ljudi.

Od mnogih konkretnih razprav o predlogih statutov skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev jih bomo povzeli le nekaj:

V VELENJU so o predlogu statuta skupnosti zdravstvenega zavarovanja razpravljali na prvi konferenci občinskega sindikalnega sveta. Menili so, da ne sme biti zavarovanca, ki ne bi bil seznanjen s predlogom statuta. Zato je velenjski OSS sklenil tudi pomagati pri organizaciji javnih razprav zlasti manjšim delovnim organizacijam. Ena od konkretnih pri-

pomb na sindikalni konferenci je tudi bila glede nadomestila osebnega dohodka ob začasni odsotnosti z dela zaradi nege obbolelega otroka. Udeleženci konference so menili, da je predlog, naj bi nadomestilo OD bilo priznано samo za bolne otroke v starosti do treh let, nesprejemljivo. V vrtcih namreč nimajo bolniških sob, na drugi strani pa še veliko otrok zaradi pomanjkanja ustanov v varstvo ni zajetih, čeprav sta zaposlena oba zakonca.

V KRANJU so svoje predloge še bolj dopolnili, med drugim so predlagali tudi, da bi bilo treba rešiti nadomestilo za nego družinskega člana enotno v vseh delovnih organizacijah na področju komunalne skupnosti.

BREZ ROKAVIC

Lani je bilo na jugoslovanskih cestah več kot 3.000 mrtvih, ranjenih pa več kot 50.000 (za celo mesto ljudi). Na 1.000 vozil umre pri nas v prometnih nesrečah 35 ljudi, v Ameriki pa samo 5. Ali ne prispevajo k tako neverjetnemu obsegu nesreč tudi naši kazenski predpisi?!

Sedanja preblaga kazenska politika bolj spodbuja kot pa preprečuje voznike v njihovem obnašanju. Nedvomno prometna zakonodaja zaostaja za časom in razmerami v prometu, saj so nekateri njeni paragrafi stari več kot tri desetletja.

V SLOVENJEM GRADCU so na sestanku, ki so se ga udeležili člani vodstev osnovnih organizacij sindikata iz Gozdnega gospodarstva, Lesno industrijskega podjetja in Tovarne usnja – pripravil ga je občinski sindikalni svet – še posebej naglasili, da bo treba zagotoviti v celotni komunalni skupnosti tudi dejansko rizičnost in solidarnost. Po njihovem mnenju morajo imeti vsi zavarovanci enake pravice in obveznosti. Poudarili pa so, da vedo, da ne bo denarja za kritje vseh potreb in predlagali, da bo treba opraviti selekcijo potreb in želja, upoštevati zdravstveno stanje zavarovancev in razviti zdravstvene službe na posameznih območjih.

V DRAVOGRADU so na posvetovanju predsednikov in tajnikov OSS iz Velenja, Raven na Koroškem, Dravograda, Slovenj Gradca in Radelj ob Dravi predlagali, naj KZSZ Ravne na Koroškem takoj izdelata potrebno dokumentacijo za višino prispevne stopnje za zdravstveno zavarovanje v prihodnjem letu in da predlog v javno razpravo. V razpravi so tudi menili, da bi bilo treba v dognednem času doseči, da bi imeli na področju skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev Ravne na Koroškem en zdravstveni center in dva zdravstvena doma, ne pa kot doslej, dva zdravstvena centra.

Iz skupka predlogov smo jih povzeli le nekaj in našli le nekaj področij, kjer so tekle razprave o predlogih statutov skupnosti zdravstvenega zavarovanja delavcev. O mnogih razpravah smo poročali že sproti, o mnogih pa še bomo, kajti v veliki meri bodo skupščine zavarovancev sprejemale te akte v prihodnjem mesecu. To pomeni, da razprav še ni konec. In čim več jih bo in čim bolj bodo zavzete in konkretne, tem bolje bodo uokvirjene pravice zavarovancev v samoupravne akte skupnosti.

N. L.

Ob nedeljah zaprto

Medobčinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti je prevzel iniciativo za podpis družbenega dogovora o razporeditvi delovnega časa ob nedeljah in praznikih.

Podpisniki sporazuma bodo trgovska podjetja, poslovnino združenje za trgovino in medobčinski odbor sindikata delavcev storitvenih dejavnosti.

Podpisniki so se že sporazumeli, da bodo trgovin ob nedeljah in praznikih zaprte. Pri tem pa vsi poudarjajo, da oskrba potrošnika ne bo slabša.

Če katera od podpisnic tega dogovora ne bo upoštevala, bo morala plačati globo. Ta sredstva pa bi prišla v poseben sklad za izobraževanje zaposlenih v delovnih organizacijah, ki bodo podpisale sporazum. Sklad se bo ustanovil takoj po podpisu dogovora.

MILAN BRECL

STALIŠČA NOVOMEŠKIH SINDIKATOV DO GOSPODARJENJA S STANOVANJI

6–7 stanovanj na 1000 prebivalcev

Več je bilo razprav o izhodiščih za resolucijo o nadaljnjem razvoju stanovanjskega gospodarstva v Sloveniji v novomeški občini. Sindikati so v teh razpravah zelo aktivno sodelovali. Tako oni kot drugi udeleženci razprav so menili, da ta dokument v svojih osnovnih izhodiščih predstavlja dobro osnovo za hitrejšo reševanje stanovanjske problematike pri posameznih kategorijah prebivalstva.

Če se omejimo le na razpravo o gradnji stanovanj, se sindikati zavzemajo še naprej za družbeno gradnjo, saj menijo, da je upravičena spricho razmeroma nizkih osebnih dohodkov in visokih cen stanovanj. Zato naj bi tudi v prihodnje ohranili sistem obveznega izločanja sredstev iz ustvarjenega dohodka delovnih organizacij. Višino izločenih sredstev naj bi določal dogovor med občino in delovnimi organizacijami. Nekateri celo predlagajo, naj bi sedanjo 4-odstotno stopnjo obvezno izločenih sredstev povečali tako, da bi s temi sredstvi lahko zgradili 6–7 stanovanj na 1.000 prebivalcev letno. Del teh sredstev naj bi se zbiral v delovni organizaciji, del pa pri občinski skupščini. Že začete akcije za čim večje angažiranje osebnih sredstev za reševanje stanovanjskih vprašanj ob tem seveda ne gre zanemariti. Vsekakor je treba podpreti težnjo za večje združevanje sredstev za stanovanjsko izgradnjo, tako osebnih in bančnih, kot sredstev stanovanjskih podjetij, občin in delovnih organizacij.

V razpravi so tudi poudarili, da bi pri usmerjanju sredstev za stanovanjsko gradnjo pri poslovnih bankah morale imeti večjo vlogo in možnost odločanja tudi delovne organizacije in občina.

In končno naj iz obilice stališč izluščimo še eno: novomeški sindikati podpirajo tudi prizadevanja za čim bolj samoupravno urejanje vprašanj stanovanjskega gospodarstva, pri čemer naj se kar najbolj izrazi interes delovnih ljudi kot osnovnih nosilcev stanovanjske pravice. Prav tako podpirajo prenos stanovanjske zakonodaje iz zveze na republiko in občine, pri čemer bodo seveda občine morale okrepiti svoje strokovne službe, da bodo sposobne opravljati širše zastavljene naloge na področju stanovanjskega gospodarstva.

1960

1970

METLIKA

Praznujemo desetletnico ustanovitve

ZA OBČINSKI PRAZNIK

ČESTITAMO VSEM DELOVNIM LJUDEM

IN POSLOVNIM PARTNERJEM!

KOMUNALNO
PODJETJE
METLIKA

OB OBČINSKEM PRAZNIKU

ČESTITAMO VSEM OBČANOM METLIKE,

VSEM DELOVNIM LJUDEM

IN POSLOVNIM PARTNERJEM!

Z OBISKA V VZGOJNO VARSTVENEM ZAVODU
"POLJANE" V LJUBLJANI

»RINGA RINGA RAJA«

Hiša, skrita v sončnem parku, pravi majhen grad, pod pravim Ljubljanskim gradom, ni dajala nobenih znakov življenja. Nismo bili prepričani, da je v tej stari vili, zgrajeni že pred šestdesetimi leti, res vrtec. Zato smo o tem povprašali kar skozi kletno okno ženske v pralnici. Šepetaje nam je potrdila. Tako smo se že lahko na samem začetku prepričali, da je skrb za otroke v tem vrtcu prešla v kri prav vseh članov tega kolektiva. Ženska je šepetala,

dejavnosti.

Za malčke je vrtec odprt vsak delovni dan od 5.30 do 16. ure. Letos se je uprava vrtca dogovorila s starši, da popoldanska dežurna služba, ki so jo imeli vpeljano prejšnja leta, ni več potrebna. V „drugi dom“ redno hodi okoli 170 malčkov.

Začuda veliko otrok, kajti prostori res niso veliki. Vendar so nam v vrtcu zatrdili, da nihče ni utesnjen ali zapostavljen, saj delajo, kot pravijo, načrtno in sistematično. Otroke imajo

okusna in zato ni nič čudnega, če prejšnji varovanci, sedaj že soloobvezni otroci, še vedno radi hodijo sem na kosilo. „In zakaj jim ga ne bi dali, ko pa so že navajeni naše hiše,“ pravi ravnateljica zavoda.

Med našim obhodom so oskrbovančki že končali svoj popoldanski počitek. Nasproti stana nam pritekli na las podobni si dvojčici. Veseli in razigrani sta stekli na dvorišče. Vzgojiteljica, ki ju dobro pozna, nam je povedala, da ju loči le po barvi oči. Še štiri pare dvojčkov in dvojčic imajo v varstvu.

In česa vsega učijo svoje varovance? Tovarišica Pirnat nam je pojasnila:

„Prav ničesar šolskega jih ne učimo, vse, kar jih želimo naučiti, jim dajemo skozi igro. Tudi igra je za otroke delo. Najmlajšim širimo besedni zaklad, obzorje, spoznavamo jih z barvami. Drugače pa imamo delo sistematično razporejeno na telesno vzgojo, na umsko, estetsko in likovno vzgojo itd.“

Ste pri tem uspešni?
„Vsekakor da. Le nekaj primerov je, ko starši tudi potem, ko vzamejo otroke domov, nimajo časa zanj in ga prepuste vplivom ulice. Tolažba, saj ga po ves dan vzgajajo v vrtcu, je zgrešena, kajti znova in znova poudarjamo, da mora biti teža vzgoje v družinskem krogu in da je ta vzgoja dolžnost staršev. Vrtec je sicer pomemben, vendar pa le dopolnilni člen vzgojnega procesa.“

Torej ste mnenja, naj bi vsak otrok hodil v vrtec vsaj eno leto?

„Prav gotovo je to zelo potrebno. Še več, v vsaki vasi naj bi bil vrtec za otroke od četrtega leta naprej, nujno pa bi morali zajeti vse otroke eno leto pred šolo. Tako bi bil tudi osip v šolah manjši, saj bi se otroci že prej privadili na delo, na življenje v skupnosti pa tudi na potreben red.“

Zahvalili smo se ravnateljici Marjanci Pirnat in pri tem ravno tako kot ona vedeli, da tega še dolgo, dolgo ne bodo deležni vsi naši malčki.

MOJCA POGAČNIK

S pomočjo kolektivov

V litijski občini pomagajo pri gradnji otroško-varstvenih ustanov delovne organizacije

Za razvoj otroškega varstva v litijski občini imajo poseben program in tudi poseben sklad pri Temeljni izobraževalni skupnosti. Lani se je v tem skladu nabralo 300.000 dinar-

jev, letos pa cenijo, da bo zbrana denarja 450.000 din. Sklad za uresničitev predvidenega programa nima dovolj sredstev. Zavaljo tega so večji del oročili pri banki, da bi na tak način sredstva za gradnjo vrtcev povečali. Kljub vsemu pa je še potrebna pomoč delovnih organizacij.

Ker ima Industrija usnja Vrhnika v Smartnem pri Litiji največ zaposlenih žensk, se je tudi prva odzvala prošnji Temeljne izobraževalne skupnosti in prispevala sredstva za opremo vrtca. Tega so uredili z adaptacijami v zadržnem domu. Prostora v njem pa je za 40 predšolskih otrok. To je glede na potrebe v Smartnem sicer le rešitev v sili, saj je samo v družinah, ki so zaposlene v obratih IUUV – usnjarija, krznarija in konfekcija – nad 90 predšolskih otrok. Vsekakor pa je to začetek.

Letos nameravajo začeti tudi z gradnjo novega otroškega vrtca v Litiji. 80 predšolskih otrok, računajo, bo vrtec lahko sprejel v juliju 1971. leta. Po sedanjih predračunih bo stala investicija milijon petstotisoč dinarjev. Stari vrtec, ki ga imajo v Litiji, pa bodo obdržali še naprej.

V litijski občini želijo, da bi lahko program otroškega varstva v prihodnjih letih uresničili. Vsi pa vedo, da bo to odvisno od sredstev, ki bodo na razpolago in pa od razumevanja delovnih organizacij. L.

Danes bomo naredili kamion. Velik, da se bomo peljali na izlet!“

se je to dogajalo v času, ko oskrbovančki uživali svoj popoldanski počitek.

Ce bi si ogledali vrtec, vas ne bi razočaral. Tudi nas ni. Čeprav je hiša stara in potrebna vsakoletnega popravila, je snazna, poživljena z zelenjem ter polna domačnosti in prisrčnosti.

Pofrkali smo pri ravnateljici tega zavoda, Marjanci Pirnat in poprosili, naj nam dovoli malo več zvedavosti, razkaže vrtec in nam kaj pove o njegovi

razdeljene po skupinah. Ena vzgojiteljica ima v skupini najmlajših 15 oskrbovancev, srednjih je v skupini 20, starejših pa tudi do 25. Otroci, ki so v vrtcu, so stari od dveh do sedem let. Delo je porazdeljeno po sposobnosti dojemanja otrok, za vsako skupino so v lepem vremenu na programu tudi sprehodi.

Zanimalo nas je, kolikšna je cena za oskrbo in kako starši, zlasti tisti z nižjimi osebnimi dohodki, zmorejo plačevanje.

V vrtcu na Poljanah velja starše oskrba od 150 za starejše, do 170 dinarjev za najmlajše otroke. Seveda pa je prispevek odvisen tudi od socialnih razmer staršev. Tistim, ki oskrbe v vrtcu ne morejo plačati, primakne zraven prispevek Center za socialno delo.

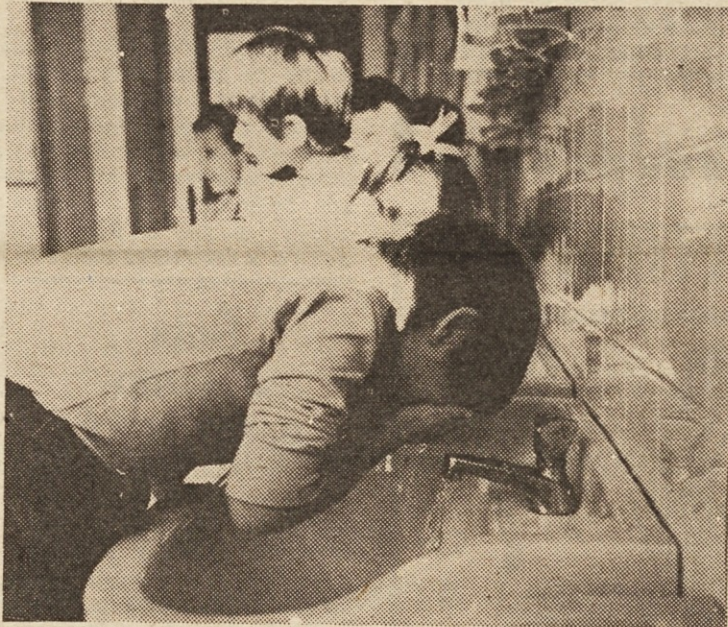
Vsi otroci iz krajevne skupnosti Poljane, ki so potrebni varstva, so sprejeti v vrtec. Pritisk iz drugih krajevnih skupnosti pa bodo morda lahko omilili že januarja, ko bo pod njihovo upravo odprt načrtno grajen oddelek varstva v nekem bloku v Povšetovi ulici.

O vrtcu nas je zanimalo še veliko stvari, zato smo pohiteli za nosom in prijetnimi dišavami, ki so se širile iz kuhinje. Kuharica, ki je že dolga leta v zavodu, takorekoč živi za otroke in kljub temu, da je število obrokov veliko, ji za kosilo ni težko narediti češpljevih cmokov! Ko pa jih imajo otroci tako radi! Kapaciteta kuhinje je preračunana za 250 obrokov na dan, skuhamo pa jih okoli 380 do 400. Hrana je domača in

Ustavil sem se v novem motelu „Erazem“, oddaljenem pet kilometrov iz Postojne na cesti proti znamenitemu Predjamskemu gradu. Motel so odprli letos poleti. Te dni so asfaltirali še cesto do gradu in s tem še bolj približali ta kotichek Notranjske številnim turistom, ki se ustavljajo v Postojni.

Ob kavici v motelu sem se pogovarjal z Ireno Požarjevo, ki je tu že od vsega začetka zaposlena kot natakarica.

Doma je z Belskega, iz vasi, ki je le pol kilometra oddaljena od motela, kjer ima tudi pivški „Javor“ svojo žago. Nov motel, okusno opremljen s stilnim pohištvom, pa bo dal temu kraju prav gotovo nove razsež-

Pred kosilom se je treba umiti

nosti v njegovem nadaljnjem razvoju.

„Ste končali gostinsko šolo?“ sva nadaljevala pogovor.

„Da, lani sem jo končala v Izoli.“

„Kako to, da ste se odlo-

besedo marsikoga spravila v dobro voljo.

„Koliko zaslužite?“

„Sto sedemnajst starih tisočakov in še pet tisoč starih dinarjev imam nagrade za znanje nemškega in italijanskega jezika. Glede na to, da

ERAZEM IN IRENA

čili prav za gostinski poklic?“

„Bila sem brez vsega. Starši me po osnovni šoli niso mogli šolati naprej, ker imam še dve sestri, ki jih je bilo tudi treba spraviti h kruhu. Rekla sem si: nekaj se moram izučiti. Morda bo še najbolje, da grem za natakarico...“

„Ste zadovoljni s poklicem, ki ste si ga izbrali?“

„Zakaj pa ne bi bila zadovoljna. Vsak poklic je lep, če delo opravljaš z ljubeznijo...“

Urno se je sukala Irena za točilnim pultom in s prijetnim nasmehom in prijazno

me hrana na dan stane le sedemsto starih dinarjev, sem z dohodki za zdaj kar zadovoljna. Ne vem pa, če bom z njimi zadovoljna v sezoni, ko bo treba mnogo bolj zavihati rokave, kot zdaj...“

Poleg Irene dela v „Erazmu“ še enajst gostinskih delavcev. Mladi so in razumejo se med seboj. Zato vsakega gosta postrežejo kar se da prijazno

„Si boste ogledali, kakšna je naša restavracija, kopalnice, sobe...“ me je povabila. „Imamo 29 ležišč v dvo in troposteljnih sobah, v restavraciji pa 70 sedežev. Tudi nismo predragi. Le 3650 starih

dinarjev je treba odšteti za prenočišče z zajtrkom.“

Ob tem sem se spomnil, da sem v novem motelu „Creina“ v Kranju, ki niti ne prekaša „Erazma“, odšel za eno noč kar 10.000 starih dinarjev brez zajtrka.

„Motel ne bo edini turistični objekt na tem prostoru,“ je naprej razlagala Irena. „Za motelom že gradimo otroška igrišča, dve balinišči, igrišče za minigolf, pripravili bomo tudi smučišče z vlečnico. V vse to se nam res splača investirati. Slišala sem, da se v Postojni ustavi vsak 25. tujec, ki gre proti morju. Teh pa je v sezoni na milijone.“

„Kaj pa gostom razen običajnih pijač in jedi še lahko postrežete?“

„Vsak dan imamo divjачino z dobrimi kruhovimi cmoki. Naša posebnost je „notranjski žleodec“. Ga boste poskusili?“

Se dolgo sva se pogovarjala. Le, ko sem jo fotografiral, ji je bilo nerodno, saj pravi, da v novinarji še ni imela opravka. Zadovoljen sem odšel. Ne samo zaradi dobrega „notranjskega žleodca“. Predvsem zaradi ljudi, ki so vzljubili svoj poklic. Kaj takega marsikje pogrešamo. M. Ž.

Program

Ko so pred tednom radovljiški družbeno-politični dejavniki razpravljali o razvoju otroškega varstva v občini, so tudi imenovali posebno komisijo, ki bo pripravila program razvoja otroškega varstva v občini. Potrebe po otroškem varstvu v občini so vedno večje. Večina sedanjih vrtcev je polno zasedenih, v občini pa je od vseh zaposlenih kar 52% žensk.

Število zaposlenih žensk se bo zaradi razvoja turizma še povečalo, zato bo skupaj s pripravo programa otroškega varstva treba pripraviti tudi program financiranja. Večina v radovljiški občini se nagiba k temu, da bi tudi program razvoja otroškega varstva v prihodnjih letih uresničevali podobno, kot pravkar uresničujemo program izgradnje šol. Vsekakor pa bo treba predvideti financiranje tako, da bi lahko v otroško varstvo zajeli čim več otrok tudi iz socialno ogroženih družin. R

SOOČENJE Z DEJSTVI

V litjskem gospodarstvu je po nepopolnih podatkih skoraj 70% vseh zaposlenih z nedokončano osnovno šolo, slaba polovica vseh ljudi v delovnem razmerju pa je nekvalificirana. Letos prejema štipendije ali izredno študijsko pomoč samo 76 rednih in 4 izredni dijaki in 26 rednih ter 50 izrednih študentov. Za uresničitev srednjeročnega programa gospodarjenja bo litjsko gospodarstvo potrebovalo veliko visoko usposobljenih strokovnjakov pa tudi kadrov s srednjo izobrazbo in zelo malo ali pa nič nekvalificiranih ljudi.

Za zdaj imajo urejeno politiko štipendiranja samo v Predilnici, vse druge delovne organizacije pa dokaj različno urejajo ta vprašanja, odvisno do vodstev kolektivov in njihovega prepričanja o tem, ali so jim strokovnjaki potrebni ali ne. Po drugi strani pa v številnih podjetjih že ugotavljajo, da brez novih kadrov ne bo napredka in da pri nadaljnjem strokovnem izpopolnjevanju svojih zaposlenih ne kaže varčevati!

Občinska vodstva družbenopolitičnih organizacij so v zvezi z nadaljnjo kadrovske politiko v občini izoblikovala vrsto stališč, ki so jih prav zdaj posredovala samoupravnim organom in vodstvom podjetij. Med drugim predlagajo, naj bi vsa podjetja nemudoma ustanovila kadrovske službe, ki naj bi se strokovno lotile dela na tem področju in se povezale tudi z občinsko skupščino in zavodom za zaposlovanje. V delovnih kolektivih naj bi čimprej izdelali pravilnike o sistematizaciji in uskladili zahteve po strokovnosti z realno oceno delovnih mest. Nadalje predlagajo občinska vodstva, naj bi izdelali načrte štipendiranja. Ti bi morali izhajati iz dolgoročnih potreb podjetij tako, da bi postala politika štipendiranja bistveni in sestavni del kadrovske politike. Pri podeljevanju štipendij bi morali upoštevati tudi nadarjene otroke in jim omogočiti nadaljnje šolanje, pri tem pa seveda ne bi smeli dovoliti, da bi bilo štipendiranje zgolj socialna kategorija. Odnos do štipendistov bi morali bistveno izpopolniti in že v času študija povezovati dijake in študente z njihovimi bodočimi delovnimi organizacijami.

Umestna in smotrna je tudi zahteva, naj bi vse litjske delovne skupnosti sprejele družbeni dogovor republiške izobraževalne skupnosti in republiške konference ZMS o višini štipendij. Dolež so se za sprejetje tega dogovora odločila samo nekatera podjetja.

-m-

SENOVSKI RUDARJI NE BODO BREZ DELA

Pomoč s pravega naslova

V prvi fazi do marca prihodnjega leta bodo prekvalificirali 400 rudarjev

Rudnik rjavega premoga Senovo je med neperspektivnimi rudniki v naši republiki. Zato je bilo na pristojnih mestih odločeno, da bodo rudniško proizvodnjo ukiniteli, zaposlene delavce pa preusmerili v drugo, rentabilnejšo dejavnost. Kot najustreznejša rešitev, ki bo skorajda v celoti razrešila potrebo o preusmeritvi delavcev — rudarjev v drugo dejavnost, je bila osvojena ponudba podjetja Metalna iz Maribora, ki bo v Senovem postavilo obrat gradbenih žerjavov s 428 delovnimi mesti. V tej dejavnosti bodo že s 1. marcem prihodnjega leta zaposlili blizu 400 rudarjev, ki bodo prekvalificirani v konstrukcijske ključavničarje in elektrovarilce. Rudnik v Senovem zaposluje sicer blizu 880 ljudi, ki jih bo potrebno postopno vse preusmeriti v druge dejavnosti.

Kot so ugotovili v rudniku Senovo, bi dejanski stroški prekvalifikacije rudarjev znašali 1.848.652 dinarjev. Za to so iz raznih virov že zbrali precejšen del sredstev. Še zmeraj pa manjka za kritje stroškov pri izvedbi prekvalifikacije blizu 970.000 dinarjev, ki jih bo treba še dobiti iz drugih dodatnih virov. Program prekvalifikacije namreč že teče in mora biti zaključen najkasneje do marca prihodnjega leta, če hočejo, da bo prva faza preusmeritve uspešno rešena.

Rudnik Senovo predvideva, da bo ta primanjkljaj možno delno pokriti z dodatnimi sredstvi iz oprostite republiških prispevkov na osebne dohodke rudarjev neperspektivnih rudnikov, če bo ta zakon v kratkem sprejet, nadalje z dodatnimi sredstvi iz rezervnega sklada re-

publiške Gospodarske zbornice ter še z nekaterimi manjšimi, za prekvalifikacijo namensko dodeljenimi sredstvi. Do danes je rudnik Senovo v ta namen že sprejel od skupščine za zaposlovanje Novo mesto znesek 50.000 dinarjev in 10.000 dinarjev od Republiškega odbora sindikata delavcev industrije in rudarstva Slovenije. Prav zaradi tega, ker rudniku Senovo v ta namen manjka še precej sredstev za prekvalifikacijo rudarjev, se je ta delovna organizacija obrnila tudi za pomoč na skupščino republiške skupnosti za zaposlovanje, ki naj bi prispevala sredstva v obliki dotacije, ali v obliki posojila.

Na zadnji seji je Skupščina republiške skupnosti za zaposlovanje obravnavala omenjeno

problematiko in prišla do spoznanja, da je zadeva okrog prekvalifikacije senovskih rudarjev zelo pereča in je od pravočasne izvedbe prekvalifikacije teh rudarjev odvisna uspešnost celotne prve faze preusmeritve. Zato je po mnenju članov skupščine treba vprašanje finančne pomoči čimprej rešiti, ker tečaj prekvalifikacije potekajo po programu.

Glede na to je skupščina republiške skupnosti za zaposlovanje na tej seji sklenila, da odobri rudniku Senovo iz skupnih sredstev za zaposlovanje za prekvalifikacijo rudarjev 400.000 dinarjev. Od tega naj bi letos dali 200.000 kot dotacijo, prihodnje leto pa 200.000 dinarjev kot posojilo za dobo desetih let z 2% obrestno mero.

M. Ž.

pohištvo in oprema za vaš dom

lesnina

centrala ljubljana titova 51

V GRADBENIŠTVU NA CELJSKEM PODROČJU:

Primanjkuje delavcev

Če hočejo gradbena podjetja na celjskem področju opraviti vsa dela, potrebujejo 1.189 novih delavcev in okrog 200 vajencev. Tolikšne potrebe po delavcih, kot jo napovedujejo za prihodnje leto v gradbeništvu celjskega področja, še nikoli ni bilo. In veliko vprašanje je, če jih bodo dobili.

Predstavniki komunalnih zavodov za zaposlovanje Celje in Velenje pravijo, da bo težko dobiti toliko delavcev zlasti še zato, ker jih tudi v tistih republikah, odkoder so gradbena podjetja v minulih letih dobivala delovno silo, ni več. Vprašanje pa postaja še toliko bolj resno, ker tudi za bolj zanimive poklice, kot na primer za kovinsko industrijo, primanjkuje delavcev.

Težave so tudi pri kadrovanju vajencev, saj jih vsepovsod primanjkuje. Gradbena podjetja na celjskem področju bi jih potrebovala okrog

200. In če jih ne bodo dobila iz sosednjih republik, jih ne bodo imela, kajti na celjskem je zanimanje za uk med mladimi zelo majhno, zlasti še za gradbeništvu.

Edino podjetje, ki takih težav nima, je Splošno gradbeno podjetje iz Rogaske Slatine. Tudi v prihodnjem letu jim novih vajencev ne bi primanjkovalo. Posebej še sedaj ne, ko jih lahko vključujejo v uk že s šestimi in sedmimi razredi osemletke in jih potem dodatno osnovnošolsko izobražujejo.

Kaj lahko rečemo ob teh skoraj zaskrbljujočih podatkih za gradbeništvu celjskega območja? Predvsem to, da bo treba poiskati in opraviti vzroke, zavoljo katerih ljudje nočejo sprejemati dela v gradbeništvu. Nekaj je vzrokov, ki prav gotovo niso značilni le za gradbeništvu celjske regije, temveč za vsoto vrstno dejavnost tudi v ostalih regijah. Od teh je poglaviten stalno za-

Gluha ušesa

Pred dnevi, na drugi seji založniškega sveta „Prosvetnega servisa“ — zavoda, ki izdaja vrsto publikacij za potrebe kulturno-prosvetnih društev in klubov se je razvila živahna razprava o uresničevanju dosedanjega in predlogu novega založniškega programa. Dialog med člani sveta o uredniški politiki posameznih publikacij in o celotni založniški dejavnosti zavoda je ponovno izpričal, da ljudem, ki odločajo o delitvi družbenega denarja, še vedno ni jasno, kaj izdajati za potrebe širšega kroga ljudi, ki se ukvarjajo s kulturno prosvetno dejavnostjo, predvsem pa, kako si s publikacijami utreti pot mednje. To delstvo in pičila pomoč družbe za razvijanje amaterske dejavnosti sta največkrat za več kot skromno knjigotrško žetev in previdno setev.

Uredniškim odborom publikacij tako kot že vsa leta doslej tudi letos ni uspelo premostiti neskladnosti med načrtovanim programom in izdanimi publikacijami. Vzroki za tako stanje nika kor niso naključni; največkrat pa so zunaj okvirov samega zavoda. Odgovori skladov, ki dotirajo založniški program, so bili iz leta v leto zelo pozni. „Prosvetni servis“ pa ni mogel z lastnimi sredstvi izvajati programa. Literatura, ki jo izdaja Prosvetni servis za kulturno prosvetne organizacije, šole in razne klube je razen tega že po svoji naravi specifična in je razmeroma zelo težko najti avtorje, ki bi obvladali njeno posebno govorico.

Letos bo zaradi omenjenih ovir izšlo vsega le 29 publikacij, od teh 15 iz programa za leto 1969, 14 pa za leto 1970.

Pregled letošnje izdajatelj-ske bere zavoda Prosvetni servis priča, da je vsa namenjena kot pomoč kulturno-prosvetnim društvom in da bi nedvomno kazalo takšno dejavnost bolj podpreti kot umetniške modne muhe, za kar imajo skladi za pospeševanje različnih oblik kulturnih dejavnosti več (in preveč) posluha.

V. B.

Modna hiša je za jesensko — zimsko sezono 70/71 pripravila bogato kolekcijo damske konfekcije v aktualnih krojih, barvah in materialih. V prodaji bodo tudi ekskluzivni, visoko modni modeli plaščev, kostimov in oblek v zelo majhnih serijah.

PRODAJNI SERVIS

modna hiša

LJUBLJANA — MARIBOR — OSIJEK

Šola za samoupravljalce

V Celju je predsedstvo OK ZMS Celje s pomočjo občinskega sindikalnega sveta letos že drugič organiziralo šolo za mlade samoupravljalce. Šola, ki se je začela novembra in bo trajala do januarja, obiskuje 45 slušateljev iz 15 celjskih kolektivov. Mladi iz delovnih organizacij, ki so člani samoupravnih organov, bodo tako dobili širši vpogled v aktualna družbeno-politična in ekonomska dogajanja doma in v svetu. Za boljše razumevanje snovi, ki jo zajema program predavanj, so organizatorji pripravili tudi teze posameznih tem in nabavili ustrezno literaturo.

Takšna oblika izobraževanja je vsekakor koristna, saj bodo mladi samoupravljalci lahko pridobljeno znanje koristno uporabili v neposredni praksi.

K. V.

OBISK V RUDARSKEM ŠOLSKEM CENTRU VELENJE

Povezanost šole z gospodarstvom

Rast Rudarskega šolskega centra Velenje in načrti za njegov nadaljnji razvoj

Ko so začeli v Velenju pred osemnajstimi leti načrtovati razvoj rudnika in mesta, so uvideli, da napredka ne bo, če ne bodo sami poskrbeli za kader. Seveda so najprej izobraževali kader za potrebe Rudnika lignita Velenje, tako rudarje, kovinarje kot elektrinarje. Zadnja leta pa postaja Rudarski šolski center Velenje pomemben dejavnik razvoja številnih delovnih organizacij ne samo v Šaleški dolini, pač pa tudi na širšem področju. Povezanost šole z gospodarstvom od vsega začetka

je pogojila tudi načelo izobraževanja ob proizvodnem delu, ki ga v velenjskem Rudarskem šolskem centru spričo izredno hitrega razvoja tehnologije in avtomatizacije nenehno dopolnjujejo. Temu primerno opremljajo laboratorije, pa tudi delavniške prostore. Gojenec tretjega letnika poklicne šole je usposobljen za redno proizvodno delo tako, da prehoda v delovno organizacijo sploh ne občuti.

Že zdaj, še bolj pa v prihodnje, si predvidenega razvoja gospodarstva v Šaleški dolini, pa

tudi na širšem področju, ni mogoče zamišljati brez Rudarskega šolskega centra. Trenutno izobražujejo kader za več deset delovnih organizacij. V prihodnje pa bo vloga tega centra pri vzgoji novih kvalificiranih delavcev in strokovnjakov še večja in pomembnejša. Samoupravni organi delovnih organizacij vse pogosteje razpravljajo o delu Rudarskega šolskega centra Velenje in v teh razpravah je bilo izoblikovanih že več predlogov, da bi odprli nove poklice in tehniške srednje šole in o tem,

katero profile kadrov kaže usposabljalati za potrebe posameznih delovnih organizacij.

Spričo tesne povezanosti Rudarskega šolskega centra Velenje z gospodarstvom in odločnosti, da se center kar najbolj vključuje v program prihodnjega razvoja Šaleške doline, pa tudi sosednjih občin, so v Velenju že izoblikovali predlog srednjeročnega programa razvoja Rudarskega šolskega centra Velenje. Do leta 1975 se bo tako Velenje razvilo v novo in pomembno središče tehničnega sred-

nega šolstva na Slovenskem. Z novim šolskim letom 1970/1971 so v Velenju, sledeč potrebam in željam gospodarstva, že odprli novo tehniško srednjo šolo elektro stroke ter več novih oddelkov poklicnih šol. V prihodnje pa imajo v načrtu še tehniške srednje šole kemične in strojne smeri ter več poklicnih šol.

V tem šolskem letu ima Rudarski šolski center Velenje že blizu 1.000 gojencev in dijakov, leta 1975 pa jih bo imel okrog 1.500. Medtem ko bodo letos

ustvarili okrog 60 milijonov realizacije, jo bodo prihodnje leto že 100 milijonov dinarjev na tuja tržišča pa bodo odprli miliji za okrog 2 milijona dolarjev izdelkov. Čež pet let bo velenjski Rudarski šolski center velika „delovna organizacija“ saj bo gojencev in dijakov vsake šole okrog 1500, redno zaposlenih bo med 1500 in 2000. Rudarski šolski center Velenje pa bo leta 1975 ustvaril že med 250 in 300 milijonov dinarjev realizacije.

NA ROB REDNE
LETNE SKUPŠČINE
ZPTKS

Okrepiti organi- zacijo

Pred dnevi je bila v Ljubljani redna letna skupščina Zveze pedagogov telesne kulture SR Slovenije. Zveza letos praznuje dvajset let neprekinjenega dela, pa kljub vsemu še ne moremo govoriti o organizaciji, ki bi imela na šolsko telesno vzgojo tolikšen vpliv, kakršnega bi od nje pričakovali.

Zveza pedagogov telesne kulture se namreč v svojem dvajsetletnem delovanju ni strnila v čvrsto organizacijo, ki bi bila sposobna ustvarjalno posegati v problematiko šolske telesne vzgoje. Zato v Sloveniji pravzaprav doslej nismo imeli organa, ki bi nastale probleme na tem področju lahko sprotil reševal s širšega družbenega zornega kota.

Res je sicer, da se je število društev pedagogov telesne kulture v minulih letih v Sloveniji povečalo, vendar je ob tem zaskrbljujoča ugotovitev, da ne narašča število članov. V društvih je včlanjenih manj kot 50% učiteljev telesne vzgoje, v nekaterih največjih slovenskih mestih pa društva sploh ne delajo.

No, razprava na skupščini je pokazala, da se je v zadnjem času marsikaj izboljšalo na področju telesne vzgoje in da ima ta dejavnost kljub vsemu vedno večjo družbeno vlogo. Ob tem pa moramo poudariti, da tradicionalni formalizem še vedno tlačí sodobne poglede

in pristope k delu z otroki v telovadnicah in na športnih igriščih. Dalje je skupščina tudi poudarila, da je program šolske telesne vzgoje še vedno preveč splošen in nerealen. Zato seveda učencem ne nudi tega, kar bi jim moral. Prav zato bi lahko čvrsta organizacija športnih pedagogov v tej smeri veliko storila in pripomogla k temu, da bi bila šolska telesna vzgoja, ki predstavlja temelj telesne kulture v vsaki državi, precej bolj učinkovita.

Kamnik

V Tovarni usnja v Kamniku so že pričeli s pripravami na praznovanje 29. novembra, ki so mu pridružili praznik podjetja. V priprave na čim uspešnejše praznovanje šteje tudi organizacija športnih tekmovanj med oddelki.

Ekipa so že pričele s tekmovanji, ki bodo na dnevnem redu vse tja do dneva praznovanja. Člani kolektiva merijo svoje moči v šahu, streljanju z zračno puško, namiznem tenisu in kegljanju. Tekmovanja bodo začeli s spretnostno vožnjo osebnih avtomobilov.

Najboljše čakajo praktične nagrade, ki bodo podeljene ob slavi, prirejeni za vse člane kolektiva. Prizadevnost sindikalne organizacije omenjenega kolektiva bi bilo vredno posnemati.

J. M.

Rekreacija na ledeni ploskvi postaja iz leta v leto bolj priljubljena. Tako pri mladih kot pri odraslih. Zal pa imamo v Sloveniji zelo malo drsališč, zato so za aktivnih oddih na drsalkah številni ljudje še vedno prikrajšani. Medtem ko so nekateri športni objekti razmeroma slabo izkoriščeni, bi lahko imeli v Sloveniji drsališč naj-

manj dvakrat ali trikrat toliko, kolikor jih imamo danes, pa še vedno bi bila zasedena od jutra do večera. To bi vsekakor veljalo upoštevati pri planiranju in gradnji športnih parkov in rekreacijskih površin. Na našem posnetku je drsališče ob ljubljanski hali Tivoli v zgodnjih dopoldanskih urah.

NA ROB LETOŠNJIM ŠPORTNIM IGRAM ObSS NOVO MESTO

Premalo sodelovanja

Letošnjih letnih sindikalnih športnih iger Občinskega sindikalnega sveta Novo mesto, ki so bile že sedme zapovrstjo, se je udeležilo blizu 1200 delavcev oziroma skoraj deset odstotkov zaposlenih v družbenem sektorju.

Če k temu dodamo dejstvo, da so športniki, lahko bi dejali, kontinuirano tekmovali in se srečevali na športnih igriščih vse od meseca aprila pa tja do konca oktobra, potlej vemo, da gre za načrtno rekreacijsko dejavnost in ne le enkratno športno manifestacijo.

Korak naprej je bil storjen tudi na področju množičnosti. Prvih sindikalnih iger se je namreč udeležilo le kakih tristo delavcev, do danes pa je to število naraslo že za štirikrat.

Gre torej za precejšnje uspehe sindikalnih športnih organizatorjev, ki jih nikakor ne moremo več podcenjevati. Posebno če vemo, da delavci športniki tudi v zimskih mesecih ne držijo križem rok, saj ima sindikalni svet v svojem programu dela tudi organizacijo zimskih športnih iger.

Kot običajno se bodo tudi letos zbrali v Črmošnjicah na občinskih sindikalnih tekmah najboljši smučarji Dolenske nekje v mesecu februarju, ko je tu najlepša smuka.

Ce smo v minulih številkah našega tednika izrekli vse priznanje prizadevnemu odboru Občinskega sindikalnega sveta Novo mesto, ki nosi na svojih ramah levji delež organizacije delavskih športnih iger in če smo zapisali, da so se iger udeležili predstavniki vseh večjih delovnih organizacij na območju novomeške občine, se dotaknimo danes še druge strani medalje.

Za kaj gre...? Res je, da je velika večina delovnih organizacij, vsaj pomembnejših, aktivnih pri tej obliki športne rekreacije. Ne zdi se mi pa prav, da se nekateri kratkoma poživljajo na naša prizadevanja... nam je razlagal Stane Zupančič, dolgoletni predsednik odbora za delavske športne igre pri OSS Novo mesto.

„Vzemimo primer predstavnikov tovarne Krka. Ze sama njihova uvrstitve v skupnem plasmaju da vedeti, da nekaj ni bilo v redu. Ne vem sicer, kje tiči vzrok za to, vendar dejstvo je, da so športniki Krke proti koncu iger povsem odpovedali. To nas je vse, ki se toliko trudimo, da bi ta oblika rekreativne dejavnosti kar najbolj zaživela, zelo neprijetno presenetilo. Tudi na slovesnem zaključku iger, ko so prejeli vsi najzaslužnejši športniki priznanja, ni bilo nikogar od Krke. Res nerazumljivo...“

Sodimo, da je nejevolja predsednika Zupančiča opravičena. Človek bi namreč pričakoval, da bodo delovne organizacije, posebno tiste, ki imajo vse možnosti, šle na roko predstavnikom sindikalnega sveta pri realizaciji iger, ne pa da mu bodo spodkopovale prizadevanja.

Problemov in težav pri organizaciji iger ima odbor že tako ali tako več kot dovolj. Člani nekaterih delovnih organizacij so bili na primer v času iger vedno vezani na prevoz, če so se želeli udeleževati športnih srečanj. Tako so se na primer vozili na tekme delavci Iskre iz Žužemberka in tudi iz Sentyernej.

„Ce ne bi bile številne ekipe vezane na prevoz, bi bila organizacija iger precej enostavnejša, število nastopajočih pa večje...“, je poudaril Stane Zupančič. „Sicer pa sem želel povedati le to, da je problemov, s katerimi se srečuje odbor za delavske športne igre pri občinskem sindikalnem svetu, precej in, da jim bomo tudi v prihodnje kos le ob tes-

nem sodelovanju osnovnih sindikalnih organizacij...“

Ker v minulih številkah našega tednika ni bilo prostora za rezultate z letošnjih sindikalnih športnih iger OSS Novo mesto, jih objavljamo danes, seveda le nekaj najpomembnejših:

STRELJANJE – ekipno ženske: 1. Pionir Novo mesto, 2. Iskra Žužemberk, 3. Družbene službe Novo mesto. Ekipno moški: 1. Pionir Novo mesto, 2. Gozdno gospodarstvo, 3. Novoles Straža.

ATLETIKA – ženske ekipno: 1. Novoles Straža, 2. Pionir Novo mesto, 3. Novoteks Novo mesto; Moški ekipno: 1. Novoteks Novo mesto, 2. Pionir Novo mesto, 3. Novoles Straža.

PLAVANJE – ženske ekipno: 1. Družbene službe, 2. Pionir, 3. Novoteks; Moški ekipno: 1. Pionir, 2. Družbene službe, 3. Novoles;

KEGLJANJE – ženske ekipno: 1. Pionir, 2. Novoteks, 3. Družbene službe. Moški ekipno: 1. Družbene službe, 2. Iskra Žužemberk, 3. Pionir Novo mesto;

MALI NOGOMET: 1. Krka, tovarna zdravil, 2. IMV Novo mesto, 3. ELA Novo mesto, 4. Pionir Novo mesto, 5. Novoteks Novo mesto, 6.

Iskra Sentyernej, 7. Družbene službe Novo mesto itd.

SAH: 1. Krka, tovarna zdravil, 2. Pionir Novo mesto, 3. Družbene službe Novo mesto, 4. IMV Novo mesto, 5. Prosveta Novo mesto, 6. Novoteks Novo mesto itd.

BALINANJE: 1. Pionir Novo mesto, 2. Železničar Novo mesto, 3. Družbene službe, 4. Krka Novo mesto, 5. IMV Novo mesto, 6. Kremen Novo mesto, 7. Novoteks Novo mesto.

TENIS: Družbene službe Novo mesto, 2. Novoteks Novo mesto, 3. IMV Novo mesto, 4. Pionir Novo mesto, 5. Novoles Straža itd.

NAMIZNI TENIS – ženske: 1. Prosveta Novo mesto, 2. Krka Novo mesto, 3. Novoteks Novo mesto; Moški: 1. Novoteks Novo mesto, 2. Družbene službe Novo mesto, 3. Krka, tovarna zdravil 4. Osnovna šola Sentyernej, 5. IMV Novo mesto itd.

ODBOJKA – ženske: 1. Prosveta Novo mesto, 2. Krka, tovarna zdravil, 3. Pionir Novo mesto, 4. Novoteks Novo mesto itd; moški: 1. Novoteks Novo mesto, 2. Iskra Žužemberk, 3. Novoles Straža, 4. Družbene službe Novo mesto itd.

PRED SLOVESNIM ZAKLJUČKOM ŠPORTNIH IGER
ObSS KRANJ

Več kot 80 ekip

Sredi decembra bo v prostorih Občinskega sindikalnega sveta Kranj slovesen zaključek letošnjih sindikalnih letnih športnih iger. Tudi letošnja športna srečanja predstavnikov delovnih organizacij s tega območja so lepo uspela, za kar gre zasluga številnim poštivalnim sindikalnim delavcem, v prvi vrsti pa Pavlu Novaku, tajniku športne komisije pri OSS Kranj, ki predstavlja srce obsežnega športno-organizacijskega mehanizma.

Letošnjih tekmovanj se je udeležilo 32 kolektivov, ki so poslali na igrišča več kot 80 ekip. Tekmovanje v namiznem tenisu, streljanju, malem nogometu, rokometu, kegljanju, tenisu, odbojki in šahu se je udeležilo 853 delavcev, to je približno 4% vseh zaposlenih na območju občine Kranj. Tudi te igre so pokazale, da ljudje izredno radi kegljajo, saj je vladal prav za to športno panogo med delavci največji interes. Za prvo mesto v kegljanju se je to pot potegovalo kar 21 ekip. Tekmovanje pa ni bilo samo množično, temveč tudi izredno borbeno, saj so imele kar tri ekipe ob koncu tekmovanja enako število točk. Šele zadnji trije lučaji so torej določili zmagovalca, srečanja pa so dokazala, da je za to športno panogo značilna precejšnja izenačenost nastopajočih...

Vsa športna srečanja na letošnjih četrth letnih igrah OSS Kranj so potekala brez zapletov, po predvidenem načrtu in v prijetnem razpoloženju, za kar gre zasluga prizadevnim in izkušenim organizatorjem. Tudi letos so se igrani najbolj množično odzvali predstavniki industrije...

Nastopajoči, pa tudi organizatorji, so z rezultati letošnjih športnih iger torej zadovoljni. Vsi skupaj pa ugotavljajo, da za rekreacijsko dejavnost še vedno ni dovolj posluha pri vseh tistih, ki so odgovorni za to, da bi postalo aktivno razvedrilo vsakdanja navada slehernega človeka. Pri tem mislijo v prvi vrsti na Zavod za vzdrževanje in gradnjo športnih objektov v Kranju, ki bi moral iti športnikom na roko, čeprav „sindikalnim“, saj prejema od družbe lepo dotacijo.

Naj ob tej priložnosti omenimo le še ekipe, ki so se v posameznih panogah najbolje odrezale. V namiznem tenisu so bili najuspešnejši predstavniki Save, v streljanju predstavniki Iskre, v malem nogometu ekipa IBI, rokometu znova športniki Iskre, v kegljanju predstavniki Merkurja, v šahu tekmovalci Zdravilišča Golnik, v odbojki prav tako športniki Iskre, medtem ko je v tenisu zmagal Peter Anzele, predstavnik Zavoda za zdravstveno varstvo.

OB ZAKLJUČKU PRVEGA DELA ŠPORTNIH IGER
V SLOVENSKI BISTRICI

Največ ekip v malem nogometu

S srečanjem v odbojki so zaključili v Slovenski Bistrici prvi del občinskih sindikalnih šport-

ško in streljanju na glinaste globe.

V jesenskem delu je tekmovalo skupno 23 ekip in 160 tekmovalcev, kar je nekoliko več kot v minulem letu. Že prvi del iger je opozoril na večjo izenačenost ekip v primerjavi z lanskim letom, ko so osvojili skoraj vsa prva mesta člani sindikalne organizacije kolektiva Impol iz Slovenske Bistrice.

Največji interes je tudi letos vladal za tekmovalce v malem nogometu, ki se ga je udeležilo 8 ekip. Po prvem delu tekmovanja so imeli največ uspeha tekmovalci sindikalne organizacije IMPOL II iz Slovenske Bistrice pred ekipo Steklarne. Tekmovanja v ribolovu se je udeležilo pet ekip. Najuspešnejša je bila ekipa ribičev IMPOL II z 2324 točkami pred ekipo IMPOL I s 669 točkami.

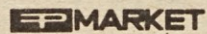
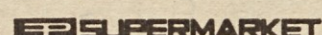
V prvem delu rokometnega tekmovanja so sodelovale 4 ekipe. Najuspešnejši so bili predstavniki Prosvete, ki so osvojili 6 točk. Slede ekipe IMPOLA in EMMI. V odbojki so prijetno presenetili tekmovalci osnovne organizacije EMMI, ki si delijo prvo mesto z ekipo Impola.

V. HORVAT

**OB NAKUPU
NE POZABITE**

CELJE

Interno prvenstvo »Prosvete«

Na internem prvenstvu rekreacijske skupnosti „Prosveta“ v kegljanju je nastopilo 23 tekmovalcev in tekmovalk, ki so hkrati izpolnjevali normo za pridobitev sindikalne rekreacijske značke. V disciplini 50 lučajev je zmagal Čepin Milan (220), pred Povalejem (200), Ramskuglerjem in Bukovcem (190 kegljev).

Pri članicah je bila najboljša Ocirkova (212) pred Krušičevo itd.
T. GORŠIČ

Pester program šolskih športnih društev

Življenje šolskih športnih društev je bilo na celjskem območju letošnjo jesen na moč živahno. Prvi množični športni dnevi in šolska športna tekmovanja so pritegnila širok krog mladih.

Odgovorni športni delavci so ne glede na republiška okvirna navodila zastavili svoje delo tako, da bi celoten program prireditvev in tekmovanj izvajali smotno skozi vse šolsko leto. Tako bodo tekmovanja šolarjev trajala vse do poletnih počitnic. Predstavniki osnovnih šol bodo tekmovali za naslove občinskih prvakov v številnih športnih panogah.

BREST

POHIŠTVO

VAŠE POHIŠTVO V LETU 1970

Izbirajte **PATRICIJA**
CLAUDIJA
ALEKSANDRA
all nova **FLORIDA**

Za vas izdeluje
BREST Cerknica

Prepočasen razvoj — zaradi pomanjkanja strokovnjakov

V gradbeništvu manjka mehanizacije in tako pri delu še največ pomenijo roke. Ob težkem fizičnem delu pa so tudi osebni dohodki nižji kot pa v gospodarskih dejavnostih. Vse to je tudi vzrok, da v gradbeništvu na splošno primanjkuje delavcev. — Foto: M. BRECL

Nova tovarna ivernih plošč, ki jo bodo gradili združeni investitorji v Otiškem vrhu pri Dravogradu, mora predstavljati temelj za nadaljnji razvoj lesno predelovalne industrije na Koroškem, hkrati pa mora lesno predelovalno industrijo in gozdno gospodarstvo kar najtesneje povezati

V Slovenjem Gradcu so se minuli teden sestali direktorji lesno predelovalnih podjetij in gozdnih gospodarstev Koroške

skupaj s predsedniki občinskih skupščin in s predstavniki družbenopolitičnih organizacij. Pogovarjali so se o nadaljnjem raz-

voju lesno predelovalne industrije. Gre za večjo specializacijo in delitev dela v lesno predelovalni industriji, za kar najtesnejšo povezanost gozdnih gospodarstev z lesno predelovalno industrijo in ne nazadnje tudi za tesnejše sodelovanje in povezovanje te panoge na Koroškem in na širšem področju.

Udeleženci sestanka so med

drugim še posebej poudarili, da so doslej na Koroškem, predvsem zaradi pomanjkanja strokovnjakov, premalo razmišljali o možnostih za razvoj lesno predelovalne industrije, in to kljub velikemu bogastvu, ki ga skrivajo koroški gozdovi. Organizirane in razvite pa tudi niso bile ustrezne strokovne službe, niti ni prišlo do tesnejšega sodelovanja med lesno predelovalno industrijo na eni strani in gozdnimi gospodarstvi na drugi strani.

Prvi razgovori med predstavniki koroške lesno predelovalne industrije in gozdnih gospodarstev so pokazali, da je veliko skupnih problemov, še več pa nalog in hotenj, ki bi jih bilo mogoče s tesnejšim sodelovanjem dokaj uspešno rešiti. Na ta način bi lahko veliko učinkoviteje, predvsem pa racionalneje izkoristili obstoječe umske zmogljivosti, kapital in strojno opremo. V sedanjih fazi pa bo posebej pomembno zlasti še, da združeni investitorji — to je Lesno industrijsko podjetje Slovenj Gradec, Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec in Slovenijales iz Ljubljane — čimprej začnejo v Otiškem vrhu z gradnjo nove tovarne ivernih plošč, saj mora prav ta tovarna predstavljati osnovo za nadaljnji razvoj lesno predelovalne industrije na Koroškem, istočasno pa mora lesno predelovalno industrijo in gozdna gospodarstva na tamkajšnjem območju kar najtesneje povezati.

(AN)

DOBRO, A NE POVSOD

V Zasavju deluje najmanj 25 obratov družbene prehrane v podjetjih, kjer pripravljajo na tisoče toplih malic in veliko kosil in večerij. Samoupravni organi ne skoparijo s prispevki za te namene, saj dobro vedo, da je urejena prehrana bistvenega pomena za večjo storilnost delavcev.

Po nepopolnih podatkih prejema tople malice več kot polovica vseh zaposlenih na širšem zasavskem območju, druge obroke hrane pa skoraj tretjina vseh ljudi v delovnem razmerju.

Podjetja bodo letos za te namene prispevala najmanj 700.000 din. Sem pa niso vštet drugi, posredni stroški za te namene bodisi v obliki plačevanja strežnega in drugega osebja, zaposlenega v obratih družbene prehrane ali poravnavanja nekaterih dajatev, kot električnega toka, vodarine in drugih.

Letošnje občutne podražitve živil in drugih potrebščin so vodstvom obratov družbene prehrane v podjetjih nedvomno povzročile številne preglavice, kajti prispevki samoupravnih organov za te namene so odrejani, zato niso smeli pričakovati kaj več od njih. V menzah zasavskih rudnikov, predvsem v Hrastniku, prav zdaj ugotavljajo, da jim niti lasten hlev, kjer vzrejajo vsako leto precej svinj, niti vrt, kjer pridelajo večje količine sočivja in zelenjave vseh vrst, ni odpravil izgube. Ta sicer ni znatna, je pa. Kljub temu pa doslej niso podražili obrokov hrane, kajti osebni dohodki rudarjev so v primerjavi z drugimi panogami še venomer razmeroma zelo poceni. Kosilo je mogoče dobiti po 5 in pol in največ 8 dinarjev, kar je pravzaprav za najmanj polovico cenejše, kot v katerem koli odprtih obratu družbene prehrane. Tople malice so od 2 do največ 2 in pol dinarja, vendar so izdatne, razen v nekaterih primerih, ko obrokc v ne pripravljajo doma, marveč jih dovažajo iz javnih gostišč.

Podatki seveda kažejo tudi to, da del zaposlenih ne prejema niti toplih malic, kaj šele drugih obrokov hrane. Gre predvsem za delavce z nižjimi osebnimi dohodki, katerim je malica še venomer kos kruha in steklenica črne kave. Vse kaže, da bo treba tej kategoriji zaposlenih posvetiti še izdatnejšo skrb in jim kakor koli pomagati, da bi kljub minimalnim osebnim dohodkom prejeli vsakodnevne tople malice. Zatorej bo na občnih zborih osnovnih organizacij sindikata govora tudi o tem.

—m—

Na letošnjo trgatav je ostal samo še spomin in nekaj posnetkov v kasnih jesenskih barvah. Od Martina sem se že vince v kozarcih nam smeje. V ptujskem „Haloškem biseru“ so sodi polni žlahtnega haložana.

PODOBE NAŠEGA ČASA

— Tovarišica!
— Prosim.
— Nekateri stvari bi lahko midva že prvi dan uredila, ne?!
— Lahko, zakaj pa ne! Naj zapišem?
— Prosim.
— Kaj, prosim?
— To rožo bi se lahko odneslo. Če nima ekonomat kaj bolj svežega na zalogi — raje nič! Zapisali?

— Sem, hvala!
— To olje učinkuje zelo staromodno, ne?! Če je mogoče, naj bi se ga zamenjalo s kakšnim modernjšim krajinarjem, kaj mislite? Ni važno, da je na glasu: gre le za to, da se steno pozivi. Ne le steno — vzdušje. Zdjaj tišči ta prostor človeka k tlom. Melanholična atmosfera. Za koga že gre?
— Jama je!
— Tako?! No, saj ne rečem. V principu nimam nič zoper ekspresioniste, ampak v drugem okolju, ne tu! Saj razumete, ne!?

— Seveda, kako ne!
— Prav. Te časopise bi se tudi lahko odneslo. Nobene navlake. Vse naj bo pri vas! Vi ste živec, moja desna roka, kar že hočete,

jaz pa moram imeti mir. Zjutraj naj bo moja miza prazna! Bo?

— Seveda bo, zakaj ne?
— Prav. Kaj pa on, je bral?
— Je!

— Da si bova takoj na jasnem, jaz ne bom! Meni zadostuje, če greste vi prvič čez in me po potrebi opozorite na glavne stvari. Ali že dela to kakšna služba?

— Ne!
— To bi morala delati kakšna služba. Zapišite si: ob priložnosti

cionalno. Najbolje, da ljudi najprej vi poslušate in jih, kolikor mogoče, preusmerite drugam. Drugače si lahko nabereš nalog in opravkov, da se ven ne bom videl. Le, če drugače ne gre, naj pridejo k meni. V redu?

— Ja, v redu!
— Veliko bom delal tudi doma ali pa bom kje službeno zadržan. Kaj hočemo, vsak ima svoje metode. Ljudem ni treba vedno vedeti, kje sem. Če bo slo za naključna vprašanja, odgovar-

PRVI DAN

sti spomniti, da je to treba kompletno urediti. Saj res, vaša dolžnost je tudi spomniti me na vse, kar sem dolžan napraviti. Si pišete pisarniški dnevnik?

— Seveda si pišem!
— Da me ne boste napačno razumeli: metode, kako boste vse to opravili, so vaša stvar, zame je glavno, da opravite. Z menoj boste hodili tudi na kolegij in si izpisovali, kar se bo našalo name. Potem me boste spominjali na stvari. Ne o vseh naenkrat, ampak tako, da bom sproti na tekočem. Kaj pa stranke, je on vse sprejemal?

— Večino!
— Jaz jih pa ne bom! Čas si bom skušal razdeliti čimbolj ra-

ajte posplošeno, če bodo spraševali od zgoraj, sem na terenu, če s terena, sem v Beogradu. Jasno?

— Se bom potrudila, tovariš šef.

— Se nekaj, da ne pozabim: kava naj me vsako jutro čaka. Prihajal bom okrog devete. Lahko jo nosite iz bifeja, nisem izbirčen. Še raje pa bi videl, da bi mi jo sami kuhali. Bi jo lahko?

— Seveda lahko, kako ne, z veseljem. To sem pa tudi že doslej delala in on se ni nikdar pritožil.

— Kdo, on?
— Ja, prejšnji šef!

VINKO BLATNIK

Da bi pocenila notranji transport in da bi delavce osvobodila težkega ročnega dela, so številna podjetja v občini Kamnik in Domžale kupila več različnih viličarjev. Ta podjetja sama pa nimajo strokovnjakov, ki bi lahko izučili bodoče voznike viličarjev. Zaposila so Delavsko univerzo v Domžalah, da jim organizira ustrezen strokovni tečaj. Le-ta je učitelj poiskala na Jesenicah. Oddelek za izobraževanje odraslih pri Železarskem izobraževalnem centru na Jesenicah ima namreč že več let dobro vpeljana šolanje voznikov-viličarjev.

Od začetka do konca tega meseca poteka tako s pomočjo Jeseničanov strokovni tečaj za bodoče voznike viličarjev iz Kamnika in Domžal. Zbranih je 50 tečajnikov, ki se vsak dan popoldne sestanejo v predavalnici tovarne Svilanit v Kamniku in v salonu restavracije Pri pošti in z zanimanjem slede predavanjem.

Na sliki: bodoči vozniki viličarjev iz Domžal in Kamnika

inles ribnica
PRODAJA
POLKNA
VRATA
OKNA
NA KREDIT

Sredstvo za ohranitev
svežine in vitalnosti
medex
polljuven
Ljubljana